

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra aplikované matematiky a informatiky

Bakalářská práce

Srovnání produktů pojištění odpovědnosti na českém trhu pro občany i podnikatele

Vypracoval: Josef Čapek

Vedoucí práce: Mgr. Michal Houda, Ph.D.

České Budějovice 2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Josef ČAPEK**
Osobní číslo: **E11401**
Studijní program: **B6209 Systémové inženýrství a informatika**
Studijní obor: **Ekonomická informatika**
Název tématu: **Srovnání produktů pojištění odpovědnosti na českém trhu pro občany i podnikatele**
Zadávající katedra: **Katedra aplikované matematiky a informatiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je pomocí kvantitativních metod porovnat produkty pojištění odpovědnosti na českém trhu a vyhodnotit jejich výhodnost pro různé skupiny klientů.

Metodický postup:

1. Studium odborné problematiky a matematických nástrojů.
2. Vyhledání literárních pramenů, sběr dat.
3. Kvalitativní a kvantitativní analýza, konstrukce modelových případů, porovnání produktů.
4. Závěr.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná
Seznam odborné literatury: viz příloha

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Michal Houda, Ph.D.**
Katedra aplikované matematiky a informatiky

Datum zadání bakalářské práce: 18. února 2015
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2015

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (28)
370 05 České Budějovice

prof. RNDr. Pavel Tlustý, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 18. února 2015

Příloha zadání bakalářské práce

Seznam odborné literatury:

1. JABLONSKÝ, Josef. *Operační výzkum: kvantitativní metody pro ekonomické rozhodování*. 3. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, 323 s. ISBN 978-80-86946-44-3.
2. FRIEBELOVÁ, Jana a Jana KLICNAROVÁ. *Rozhodovací modely pro ekonomy*. 1. vyd. Č. Budějovice: EF JU, 2007, 135 s. ISBN 9788073940355.
3. FOTR, Jiří. *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2006, 409 s. ISBN 8086929159.
4. GROS, Ivan. *Kvantitativní metody v manažerském rozhodování*. 1. vyd. Praha: Grada, 2003, 432 s. ISBN 8024704218.
5. ZÍSKAL, Jan a Helena BROŽOVÁ. *Ekonomicko-matematické metody*. 1. vyd. Praha: ČZU (Praha) - PEF, 1996, 122 s. ISBN 802130278x.
6. VANĚČKOVÁ, Eva. *Ekonomicko-matematické metody: lineární programování, síťová analýza*. 1. vyd. Č. Budějovice: ZF JU, 1996, 150 s. ISBN 8070401877.
7. HILLIER, Frederick S a Gerald J LIEBERMAN. *Introduction to operations research*. 10th ed. New York: McGraw-Hill, 2015, xxx, 1010 s. ISBN 9781259253188.
8. CIPRA, Tomáš. *Finanční ekonometrie*. Praha: Ekopress, 2008. ISBN 978-80-86929-43-9.
9. Datové řady bank a pojišťoven.
10. Další časopisecká a knižní literatura dle zaměření práce.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 10. 9. 2015

.....

Josef Čapek

Poděkování

Chtěl bych poděkovat Mgr. Michalu Houdovi, Ph.D., za vedení mé bakalářské práce. Také bych chtěl poděkovat všem operátorkám a operátorům na informačních linkách pojišťoven.

Obsah

1	Úvod	1
2	Základní pojmy pojišťovnictví a pojištění.....	3
2.1	Historie.....	3
2.2	Pojištění.....	5
2.2.2	Členění pojištění	8
2.2.3	Poskytovatelé pojištění	9
2.2.4	Pojistní brokeři.....	11
2.2.4	Regulace a dohled nad pojišťovny a zajišťovny.....	14
3	Odpovědnost za škodu a nový občanský zákoník	18
3.1	Pojištění odpovědnosti občanů	20
3.2	Pojištění odpovědnosti podnikatele	23
4	Vícekritériální hodnocení variant	25
4.1	Metody stanovení vah	25
4.1.1	Metoda pořadí	26
4.1.2	Metoda Fullerova trojúhelníku	26
4.1.3	Saatyho metoda.....	27
4.1.4	Bodovací metoda	29
4.2	Metody stanovení pořadí variant	30
4.2.1	Metody vyžadující ordinální informaci	30
4.2.2	Metody vyžadující kardinální informaci.....	30
5	Praktická část	33
5.1	Příklad 1: pojištění odpovědnosti v běžném životě	33
5.1.1	Stanovení vah kritérií.....	37
5.1.2	Stanovení pořadí variant	41

5.1.3	Souhrn příkladu 1 a doporučení.....	45
5.2	Příklad 2: Podnikatelská odpovědnost.....	46
5.2.1	Stanovení vah.....	47
5.2.2	Metoda pořadí.....	48
6	Závěr.....	51
7	SUMMARY AND KEY WORDS.....	53
8	Seznam použitých zdrojů.....	54
9	Seznam obrázků, schémat a tabulek.....	56

1 Úvod

V současné době tržního hospodářství vládne tvrdá soutěž i na pojistném trhu. Většinu podílu na tomto trhu mají velké společnosti jako je Česká pojišťovna a Kooperativa. Ale do hry vstupují i menší hráči jako např. pojišťovny jednotlivých bank nebo stavebních spořitelén, příkladem může být Wüstenrot. V tomto velkém množství nabízených pojistných produktů je pak pro laika těžké se vyznat. I já jsem byl nejednou v této situaci. Proto také byla pro bakalářskou práci zvolena tato tématica.

Pojištění odpovědnosti je méně známý pojistný produkt, přitom však může klienta zachránit před nemalými platbami za škody způsobené v běžném životě. Pojištění odpovědnosti spadá do odvětví neživotního pojištění a nabízí několik variant od pojištění odpovědnosti v běžném životě přes pojištění odpovědnosti z držby nemovitosti či práva myslivosti až po pojištění odpovědnosti podnikatele.

Tato bakalářská práce se tedy zabývá podáním určitého návodu, jak matematicky posoudit jednotlivě varianty pojištění dle zvolených kritérií. Cílem tedy je vyhodnocení nejvhodnější varianty pojištění odpovědnosti pro zvoleného zástupce, pana Nováka, blíže specifikovaného v praktické části. Kdy tento pan Novák byl vybrán, z důvodů, že zastupuje téměř všechny atributy, které jsou pojišťovny schopny pojistit, díky svým preferencím. Dílčím cílem je pak vybrání nejvhodnější varianty pojištění pro jeho podnikatelskou činnost.

Před samotným vyhodnocením je nutné se seznámit s teoretickými východisky, která s pojištěním souvisí a samozřejmě i s těmi, které je nutné znát pro výpočet vhodných variant. Teoretická část se skládá ze třech kapitol. První z nich je věnována obecnému pojmu pojištění, a to jeho historii, základním pojmům, členění a v neposlední řadě i jeho poskytovatelům a formám regulace tohoto trhu. Druhá kapitola popisuje téma obecné odpovědnosti a samozřejmě také změny, které se promítly v této souvislosti v novém občanském zákoníku. Dále se pak zabývá definicemi jednotlivých pojistných produktů a součástí produktů. Poslední kapitola teoretické části je věnována teoretickým východiskům použitých pro výpočet v praktické části.

Praktická část je vlastně rozhodovacím procesem, jakou nabídku vybrat. Při tomto zhodnocování byly využity metody pro kvantitativní rozhodování. Dle kritérií pana Nováka byly stanoveny váhy a metody pro stanovení pořadí pro ideální variantu. Jsou zde

uvedeny dva příklady. V prvním případě bude zaměřeno na pojištění odpovědnosti v běžném životě. A ve druhém na pojištění odpovědnosti podnikatele.

V závěru je panu Novákovi doporučena optimální varianta. Tomuto však předcházela průzkum trhu, kdy bylo nutné se zorientovat v jednotlivých variantách produktů nabízených pojišťovnami a seznámit se s jejich pojistnými podmínky. Při porovnání množství různých institucí na českém trhu jsem se rozhodl o výběru vzorku lídrů na tomto trhu, kdy v prvním případě vzorek obsahoval 7 pojišťoven a v druhém 3 pojišťovny.

2 Základní pojmy pojišťovnictví a pojištění

2.1 Historie

Historie pojištění sahá hluboko do minulosti. Již první zmínky přicházejí ze starého Egypta, kde kameníci uzavírali mezi sebou společné úmluvy, které byly vytesány do pyramidy, o vzájemném krytí výdajů spojené s pohřbem člena tohoto cechu. O něco později v babylonské říši pak vznikala ujednání sdružení majitelů velbloudů, které zabezpečovalo své členy proti ztrátám spojené s obchodem a dopravou. Literatura se také zmiňuje v rámci pojištění o starověké Indii, kde se již pojišťovaly úvěry mezi kastou obchodníků. Dalším příkladem starověkého pojištění může být „státní sociální pojištění“, které využívali ve starém Řecku, a jež bylo určeno občanům, kteří se stali invalidy v důsledku bojů za vlast. Podobný aspekt tohoto sociálního pojištění se také objevuje v době existence římského impéria. Římané však již zakládali instituce, které zajišťovaly pohřeb členům těchto spolků a následně i vyplácely finanční prostředky pozůstalým. Po pádu tohoto impéria ideje pojišťovnictví na dlouhou dobu mizí. (e-pojištění.info, 2015).

Ve středověku v důsledku postupně rostoucího obchodu začíná pojištění získávat na významu. Jedna z prvních komerčních smluv pochází z Benátek, vydaná roku 1347, která sloužila k pojištění lodi Santa Clara. Během tohoto ještě dosud raného období pojišťovnictví se objevovaly různé druhy majetkového, především požárního, a životního pojištění na vzájemnostním základě. Pojistiteli se stávali bratrstva, sdružení (gildy), cechy na základě obchodní nebo řemeslnické profese. Vznikaly centrální pokladnice, ze kterých se vyplácely prostředky při nemoci či úmrtí. Byla zde také vzájemná pomoc při dalekých plavbách za obchodem.

Jako první řádná pojišťovna byla v roce 1676 založena Generální požární pokladna v Hamburku. „The Fire Office“ byl název první londýnské komerční pojišťovny. Dle Novákové (2008) se první pojištění odpovědnosti začalo poskytovat na začátku 19. století, a to za škody způsobené provozem koňské dopravy. O několik let později se tento druh pojištění rozběhl v celé Evropě v železniční dopravě.

Záznamy o pojištění na území dnešní České republiky pocházejí z konce 17. století. Když roku 1699 Jan Kryštof Božek navrhl zavedení povinného požárního

fondy, do kterého by přispívali všichni občané, jeho nápad však nebyl realizován. Tento návrh se také snažila prosadit Marie Terezie opět však neúspěšně. První pojišťovna, která se zabývala řešením škod v důsledku požárů na polních zásobách, nábytku, náradí a dobytku, vznikla až 78 let po tomto návrhu. Její existence však neměla dlouhého trvání.

V roce 1827 Josef Matyáš, hrabě z Thurmu a Hohensteinu, a František Josef, hrabě z Vrtby, založili První českou vzájemnou pojišťovnu v Praze. O tři roky na to byla založena První Moravsko-slezská vzájemná pojišťovna v Brně. Původně se tyto pojišťovny zabývaly pouze požárním pojištěním nemovitostí, avšak od roku 1864 začala První česká nabízet i krupobitní pojištění a pojištění movitých věcí. Začátkem 20. století pak bylo pojišťovací odvětví rozšířeno o životní pojištění, pojištění zákonné odpovědnosti a pojištění proti vloupání. Růstem zájmu o toto odvětví dávalo příležitost vzniku celé řadě nových pojišťoven a pojišťovacích spolků.

Kromě těchto velkých pojišťoven zde v druhé polovině 19. století vznikla celá řada nových pojišťoven a pojišťovacích spolků. Např. v roce 1869 vznikla pojišťovna Slavia, v roce 1872 První česká zajišťovací banka v Praze a další. Růst počtu pojišťoven nepřestal ani na počátku 20. století, k určitému útlumu došlo v době protektorátu za 2. světové války. I přesto byl počet fungujících pojišťoven velký, v roce 1945 bylo na území tehdejšího Československa celkem 733 pojišťovacích organizací různého typu, ke konci tohoto roku byl ale jejich počet na základě dekretu prezidenta zredukován v procesu zestátnění. Na několik desetiletí tak došlo k přerušení tržního vývoje v oblasti pojišťovnictví. Toto monopolní období československého pojišťovnictví trvalo až do počátku devadesátých let 20. století.

Po převratu právní rámec pro změny související se zaváděním tržní ekonomiky a soukromého podnikání udávaly v oblasti pojišťovnictví zejména nové zákony o pojišťovnictví, především zákon č. 185/1991Sb. Na území Československé federativní republiky již mohly v této době podnikat v pojišťovnictví i další pojišťovny, v právní formě založené jako akciové společnosti, státní podniky a družstva, avšak jen s udělením povolení MF ČSFR coby dozorcího orgánů. Rozdělením federativního státu k 1. 1. 1993 nastal samostatný rozvoj českého pojistného trhu.

České pojišťovnictví se nyní vyvíjí v tržním prostředí, a to v souladu s normami EU. (Finanční vzdělávání, 2007).

2.2 Pojištění

Dle Ducháčkové (2005) má ekonomický subjekt vždy dvě možnosti, jak se finančně vyrovnat s negativními nahodilými událostmi. Může je buď krýt z vlastních zdrojů či může využít pojištění, tedy přesunout riziko na instituci provozující pojištění. Lze říci, že pojištění z tohoto hlediska je „nástrojem finanční eliminace negativních důsledků nahodilosti“.

Pojištění je efektivní způsob tvorby a rozdělování finančních rezerv k úhradě škod a potřeb, které vznikají z nahodilých událostí. Pojištění je realizováno formou smluvního vztahu mezi pojišťovnou a dalšími účastníky pojištění. Práva a povinnosti účastníků pojištění jsou stanoveny obecně závaznými předpisy nebo příslušnou smlouvou. (Finanční vzdělávání, 2014).

Cipra (2005) ve své publikaci mimo jiné zdůrazňuje, že pojišťovnictví je jednou z klíčových oblastí národního hospodářství a má především tyto úlohy:

- pojistná ochrana občana či právnické osoby (individuální hledisko),
- bezporuchový chod ekonomiky státu (globální hledisko),
- konkurent či partner bankovního sektoru na finančním trhu.

Při poskytování pojištění lze charakterizovat dvě stránky tohoto oboru:

- etická stránka – projevuje se v solidaritě ostatních pojištěných s postiženým (tzv. princip solidarity),
- výdělečná stránka – jedná se o prosperující odvětví pro podnikání (to se týká především životních pojišťoven, zisky plynoucí z oblasti neživotního pojištění začínají v posledních letech celosvětově klesat v důsledku klimatických a společenských změn).

V rámci pojištění je nutné si objasnit některé základní pojmy, které s tímto oborem souvisejí, jsou jimi pojistník, pojištěný, pojistník a další. Při jejich vymezení byly použity především materiály pojišťovny Maxima z roku 2014.

Pojistitel je právnická osoba mající oprávnění k pojišťovací činnosti na území ČR. Její činnost, práva a povinnosti jsou upraveny zvláštními předpisy.

Pojistná událost je nahodilá událost, která je v pojistné smlouvě blíže označena a je s ní spojena povinnost pojistitele plnit. V majetkových pojištěních se jedná zejména o:

- poškození věci,
- zničení věci,
- odcizení věci,
- ztrátu věci nebo její části.

(Poznámka: základním prvkem pojistné události musí být nahodilost vzniku dané skutečnosti, např. zlomení hřídle, nikoliv „zákonitost“, např. koroze, opotřebení).

Pojistná smlouva je smlouva uzavřená v písemné formě, kterou se zavazuje pojistitel poskytnout pojistné plnění, nastane-li nahodilá událost označená ve smlouvě a druhá smluvní strana (pojistník) se zavazuje platit pojistné. Součástí pojistné smlouvy jsou všeobecné pojistné podmínky.

Pojistné je cena za poskytnutou pojistnou ochranu.

Pojistné podmínky jsou soubor psaných podmínek, za nichž vzniká, zaniká a je pojištění provozováno. Jsou závazné pro obě strany a pojistitel se od nich může odchýlit jen v případě, pokud je to ve prospěch pojištěného. Jsou součástí pojistné smlouvy.

Pojistné plnění je nárok pojištěného vůči pojišťovně, který vznikl v důsledku pojistné události.

Pojistník je fyzická nebo právnická osoba, která s pojistitelem uzavřela pojistnou smlouvu a v pojistné smlouvě se zavázala k placení pojistného.

Pojištěný je ten, na jehož majetek, život, zdraví nebo odpovědnost za škodu se pojištění vztahuje.

Solventnost (Solvency) je schopnost, pojišťovny či zajišťovny, včas a v plné výši uhradit závazky vyplývající z uzavřených pojistných smluv.

Spoluúčast je smluvně dohodnutá částka určená procentuálně nebo pevnou částkou, kterou se pojištěný podílí na každé škodné události (v majetkovém pojištění).

Škodná událost v pojištění odpovědnosti za škodu se jako škodná událost označuje pojištěným oznámená událost, která může být důvodem ke vzniku práva na plnění pojišťovny. Z jedné škodné události může být i více pojistných událostí.

Doba trvání pojištění, pojistná doba je doba, na kterou bylo pojištění sjednáno, tj. od dohodnutého počátku pojištění do data sjednaného konce pojištění. Je stanovena minimální pojistná doba podle jednotlivých druhů pojištění. Pojištění může být sjednáno také na dobu neurčitou.

Držitel je ten, kdo v dobré víře, že mu věc patří, nakládá s ní jako s vlastní, nebo kdo vykonává právo pro sebe.

Formy zavinění

- úmysl přímý - subjekt (pachatel) chce svým jednáním škodu způsobit,
- úmysl nepřímý - subjekt (pachatel) věděl, že svým jednáním škodu může způsobit, a pro případ, že ji způsobí, je s tím srozuměn,
- nedbalost vědomá - subjekt (pachatel) sice nechtěl svým jednáním škodu způsobit, věděl však, že ji způsobit může, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že ji nezpůsobí,
- nedbalost nevědomá - subjekt (pachatel) sice nechtěl svým jednáním škodu způsobit, a dokonce ani nevěděl, že ji způsobit může, ale vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům o tom vědět mohl nebo měl.

Konec pojištění je okamžik, který je uveden v pojistné smlouvě a kterým je ukončena pojistná ochrana a uvedená pojistná smlouva v něm končí.

Likvidace je soubor činností spojených s vyřizováním pojistné události, který počíná zahájením šetření nutného ke zjištění povinnosti pojišťovny plnit a rozsahu této povinnosti a končí stanovením výše pojistného plnění konané v souvislosti s pojistnou událostí nebo škodní událostí. Jde zejména o zjištění okolnosti pro vznik práva na plnění pojistitele, ověření právního základu, určení rozsahu a výpočet plnění, související projednání, předání k výplatě, vyhotovení podkladů pro další zpracování z hlediska účetnictví, statistiky a ekonomických informací, posouzení a vypracování podkladů případných postihů a další související činnosti.

Limity plnění v pojistné smlouvě mohou být sjednány limity pojistného plnění např. pro jednotlivé věci, soubory věcí, náklady, pojistná nebezpečí apod.

Odmítnutí plnění pojišťovny je jednostranný úkon pojišťovny v případě, kdy zjistí po pojistné události, že její příčinou byla skutečnost, kterou nemohla při sjednávání pojištění zjistit kvůli vědomě nepravdivé nebo neúplné odpovědi klienta.

Omezení plnění pojišťovny je jednostranný úkon pojišťovny v případě, že k pojistné události došlo například pod vlivem alkoholu, drogy nebo omamného prostředku, nebo že při ní byl pojištěný uznán vinným trestným činem, nebo uvedl-li při sjednání smlouvy vědomě nepravdivé či neúplné odpovědi (případy, kdy je možné snížit pojistné plnění, jsou uvedeny v Občanském zákoníku nebo v pojistných podmínkách dané smlouvy).

Oprávněná osoba oprávněnou osobou je osoba, které vzniklo právo na pojistné plnění. Oprávněnou osobou může být pojistník, pojištěný, popř. jiná osoba určená v pojistné smlouvě. U životního pojištění je to osoba, která má právo na plnění v případě smrti pojištěného a je určená v pojistné smlouvě.

2.2.2 Členění pojištění

Pojištění lze rozdělit podle několika kritérií. Kissová (2013) člení pojištění dle pěti následujících kritérií:

1. Podle způsobu vzniku

- a. zákonné – povinné ze zákona. Například pojištění zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu,
- b. povinné smluvní – povinné ze zákona, ale možnost vybrat si pojistitele. Například pojištění odpovědnosti způsobenou provozem motorového vozidla,
- c. smluvní – dobrovolné. Možnost vybrat si pojistitele. Například cestovní, životní, havarijní atd.

2. Podle předmětu pojištění

- a. osob – slouží k náhradě škody v důsledku stáří, úrazu, vážného onemocnění a smrti. Do této skupiny patří životní, důchodové, skupinové, cestovní nebo rodinné pojištění,
- b. majetku – slouží k náhradě škody v důsledku živelné pohromy, živelné škody, odcizení a vandalismu. Spadá sem například pojištění domácnosti, stavby, úvěru nebo havarijní pojištění vozidla.

3. Podle subjektu pojištění

- a. občanů,
- b. podnikatelů a podniků,
- c. ostatních organizací – například škola.

4. Podle počtu pojištěných osob

- a. individuální – určeno pro jednotlivce,
- b. kolektivní – určeno pro skupiny osob.

5. Podle cíle pojištění

- a. škodní – cíl nahradit škodu. Například pojištění majetku,
- b. obnosové – získat dohodnutou částku. Například životní pojištění.

2.2.3 Poskytovatelé pojištění

Jindra (2014) ve své prezentaci zařazuje mezi instituce související s pojišťovnictvím:

- pojišťovny a zajišťovny,
- pojišťovací zprostředkovatelé,
- státní dozor nad pojišťovnictvím,
- asociace pojišťoven,
- finanční instituce zabývající se pojištěním vedle pojišťoven (např. banky),
- poradenské a ostatní firmy v oblasti pojišťovnictví,
- samostatní likvidátoři pojistných událostí.

Ve většině případů jsou pojišťovny zřízeny jako akciové instituce, kdy jejich základní kapitál je tvořen vklady akcionářů, které jsou rozvržené na určitý počet podílů akcií o předem určené nominální hodnotě. Ale existují i zvláštní druhy pojišťoven, jsou jimi kaptivní, státní a vzájemné pojišťovny, a také zajišťovny.

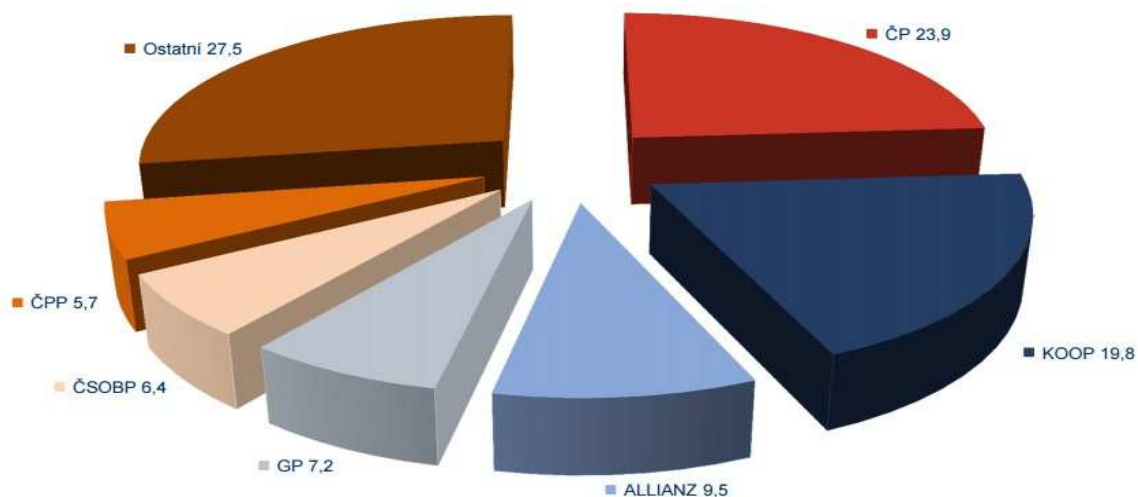
Kaptivní pojišťovny jsou instituce, které založil podnikatelský subjekt (obvykle průmyslový podnik, koncern) se záměrem pojišťovat své vlastní potřeby. Kaptivní pojišťovny mají vlastní rezervní kapitál a rezervy. Riziko nesou sami. Často se kaptivní pojišťovny zajišťují.

Státní pojišťovny zřizuje stát nebo státní orgány. Výsledky jejich hospodaření nese stát. Jejich pozitivem je určitá míra státních záruk za závazky pojišťoven. Negativem jsou většinou vyšší náklady správní režie. Obvykle zajišťují pojistné krytí pro klienty v těch oblastech krytí rizik, které pro akciové pojišťovny nejsou dostatečně atraktivní, nebo v oblasti krytí rizik, kde má stát zájem podporovat určitou oblast podnikání prostřednictvím podpory pojištění.

Vzájemné pojišťovny (družstevní) jsou instituce, pro něž je charakteristická vzájemná pomoc při krytí rizika. Ve vzájemných pojišťovnách se vychází z toho, že škoda, která se stane jednomu členu společenství má být nesena ostatními, kterým se nestala. Riziko nesou členové (vlastníci), kteří jsou současně pojistníky (klienty).

Zajišťovny jsou právnické osoby, kterým bylo uděleno povolení opravňující ji k provozování zajišťovací činnosti. Činnost zajišťoven se od pojišťoven liší tím, že nepřebírají riziko od pojištěných, ale od pojišťoven (zjednodušeně řečeno se jedná o pojišťovny pojišťoven).

Obrázek 1: Podíl pojišťoven na celkovém předepsaném smluvním pojistném dle metodiky ČAP za 4. čtvrtletí roku 2014

Zdroj: Česká asociace pojišťoven

2.2.4 Pojistní brokeri

Daňhel (2002) a Ducháčková (2000) uvádějí, že pojistní brokeri jsou mezičlánkem mezi klienty a pojistiteli. Klientovi se snaží vybrat optimálního pojistitele s výhledem uzavření pojistné smlouvy. Pozitivní působení zprostředkovatelů znamená, že pojistní brokeri znají pojistný trh a snadno se v něm zorientují. V negativním působení se zvyšují náklady na sjednávání.

Lze rozlišovat dva druhy brokerů podle stupně jejich nezávislosti. Jedním z nich je zmocněnec jedné nebo několika pojišťoven, pro které sjednávají pojištění. Nebo to jsou zcela nezávislí pojistní makléři, kteří pracují na základě plné moci klienta. Na českém trhu působí mnoho zprostředkovatelů, agentů či makléřů. Podmínky pro podnikání v oblasti pojišťovacího zprostředkování, upravuje zákon č. 38/2004 Sb.

Seznam pojišťovacích brokerů, kteří splňují podmínky zákona a jsou oprávněni provozovat činnost pojišťovacího zprostředkovatele je veden v registru zprostředkovatelů, který vede ČNB (www.cnb.cz). Lze říci, že mezi hlavní činnosti pojišťovacích brokerů, tedy pojišťovacích zprostředkovatelů patří zejména:

- uzavírání pojistných smluv jménem a na účet pojišťovny,
- předkládání návrhů pojistných smluv zájemcům o pojištění,
- provádění přípravných prací směřujících k uzavření pojistné smlouvy,
- pomoc při správě pojištění a vyřizování nároků z pojistných smluv (tzv. klientský servis).

Typy pojišťovacích zprostředkovatelů

Jak již bylo řečeno pojistných brokerů, neboli zprostředkovatelů pojištění je několik základních typů. Základní typy jsou tedy pojišťovací makléř, výhradní pojišťovací agent, pojišťovací agent, vázaný pojišťovací zprostředkovatel a podřízený pojišťovací zprostředkovatel. Tyto jednotlivé typy se rozlišují dle jejich nezávislosti k pojišťovně a pravomocemi. Přehled činností a pravomocí jednotlivých jmenovaných typů nabízí další text.

1. Pojišťovací makléř (PM)

- zprostředkovává činnost pojištění pro zájemce o pojištění (klienta),
- může inkasovat pojistné a zprostředkovávat výplatu pojistného plnění,
- za škody způsobené při výkonu zprostředkovatelské činnosti odpovídá sám makléř, musí být pro případ odpovědnosti pojištěn.

2. Výhradní pojišťovací agent (VPA)

- vykonává činnost jménem a na účet jedné pojišťovny na základě písemné smlouvy,
- může inkasovat peníze a zprostředkovávat výplatu pojistného,
- za škody způsobené při výkonu činnosti odpovídá příslušná pojišťovna, jejíž produkt nabízí.

3. Pojišťovací agent (PA)

- vykonává činnost jménem a na účet více pojišťoven (bez jakéhokoliv omezení), vždy na základě písemné smlouvy,

- může inkasovat pojistné a zprostředkovávat výplatu pojistného plnění,
- za škody způsobené při výkonu činnosti odpovídá sám zprostředkovatel. Pro tento případ musí mít sjednáno pojištění odpovědnosti. Pojišťovna, jejímž jménem jedná, může tuto odpovědnost převzít.

4. Vázaný pojišťovací zprostředkovatel (VPZ)

- je oprávněn vykonávat zprostředkovatelskou činnost pro jednu nebo více pojišťoven. V případě, že nabízí pojištění pro více pojišťoven, nesmí nabízet vzájemně konkurenční produkty těchto pojišťoven,
- řídí se písemnou smlouvou, uzavřenou s příslušnou pojišťovnou, pro kterou zprostředkovává pojištění,
- nesmí inkasovat pojistné ani zprostředkovávat výplatu pojistného plnění,
- za škodu jím způsobenou při výkonu zprostředkovatelské činnosti odpovídá pojišťovna, jejíž pojistný produkt nabízí – nemusí mít uzavřeno pojištění odpovědnosti PZ.

5. Podřízený pojišťovací zprostředkovatel (PPZ)

- vykonává činnost na základě písemné smlouvy jménem a na účet PA, VPA nebo PM,
- nesmí inkasovat pojistné ani zprostředkovávat výplatu pojistného plnění,
- odpovědnost za škodu, kterou způsobí při své činnosti, odpovídá PA, VPA nebo PM, pro které činnost vykonává.

2.2.4 Regulace a dohled nad pojišťovny a zajišťovny

Důvěryhodnost a stabilita pojišťovnictví je pro fungování ekonomiky jednou ze základních podmínek. Tuto důvěryhodnost a stabilitu nelze zajistit pouze tržními mechanismy, proto je činnost pojišťoven, zajišťoven a pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí regulována omezujícími a příkazujícími pravidly, především v podobě právních předpisů upravujících pojišťovací a zajišťovací činnost. Dohled nad dodržováním těchto pravidel a vyvozováním důsledků z jejich porušení je pak nazýván dohledem v pojišťovnictví, který vykonává Česká národní banka. Dohled v pojišťovnictví podle zákona o pojišťovnictví je vykonáván v zájmu zachování finanční stability pojišťoven, také zajišťoven a ochrany pojistníků, pojištěných a oprávněných osob. Pod tímto obecně definovaným posláním se rozumí především podpora zdravého rozvoje, tržní disciplíny a konkurenceschopnosti pojišťoven a zajišťoven, předcházení systémovým krizím, ochrana pojistníků, pojištěných a oprávněných osob a posilování důvěry veřejnosti v pojišťovnictví. (ČNB, 2014).

Jedním z důležitých nástrojů pro zajištění finančního zdraví pojišťoven je solventnost. Dle § 2 zákona č. 363/1999 Sb. o pojišťovnictví se solventností pojišťovny rozumí: „schopnost pojišťovny nebo zajišťovny trvale zabezpečit vlastními zdroji úhradu závazků vyplývajících z uzavřených pojistných smluv v potřebné výši a potřebném čase“.

Při vykazování solventnosti pojišťoven Česká republika využívá společnou metodiku Evropské unie. Bokšová (2006) uvádí, že model Evropské unie je založen na porovnávání disponibilní míry solventnosti, tedy zdroje, které pojišťovna má, a požadované míry solventnosti, tedy zdroje, které by pojišťovna vzhledem k závazkům mít měla. Tento model je založen na výpočtu korigovaného vlastního kapitálu, kterému se říká disponibilní míra solventnosti. Disponibilní míra solventnosti představuje disponibilní aktiva, které vyjadřují jakousi rezervu na nepříznivý vývoj škod, ztrát z investic či na selhání zajištění. Výsledek testu solventnosti dle autorky vypovídá o tom, zda daná úroveň vlastního kapitálu zajišťuje pokrytí závazků pojišťovny, a to včetně budoucích, vůči pojištěným.

Výpočet solventnosti upravuje vyhláška č. 303/2004 Sb., a test solventnosti se provádí zvlášť za neživotní a životní pojištění komerčních pojišťoven. V životním pojištění se riziko posuzuje podle objemu technických rezerv životního pojištění a u

neživotního pojištění je požadovaná míra solventnosti maximem ze dvou hodnot. První hodnota vychází z objemu předepsaného hrubého pojistného a druhá z nákladů na pojistná plnění, a to včetně změny stavu rezervy na pojistná plnění. Obě tyto hodnoty jsou upraveny o případný podíl zajistitele.

Současný zákon o pojišťovnictví a k němu prováděcí vyhláška pracují s tzv. požadovanou mírou solventnosti, minimálním garančním fondem a disponibilní mírou solventnosti, toto vychází z evropské směrnice pro přezkum kapitálových požadavků v pojistném odvětví, také známou pod názvem Solvency I. V rámci Solvency I platí, že:

- minimální výše garančního fondu (minimálního kapitálového požadavku) 3 mil. EUR, v ČR 90 mil. Kč,
- zahrnuje pouze stranu pasiv pojišťovny,
- nerozlišuje mezi různými rizikovými třídami,
- nezahrnuje rizika řízení aktiv a pasiv (ALM rizika),
- zahrnuje přírážky na solventnost.

Nevýhodou Solvency I je, že je stanovována na základě objemu a není tedy založena na riziku. Solvency I tedy bohužel nezajišťuje bezpečnost v pojišťovnictví a dostatečnou ochranu klientů. Navíc je nekonzistentní v implementaci v současnosti platných direktiv, je odlišný systém solventnosti v ČR, Finsku, Polsku i např. ve Švýcarsku. Tyto nedostatky měla za úkol odstranit Solvency II, při které došlo ke sjednocení minimálně v rámci EU.

Projekt Solvency II představuje koncept, který vyžaduje systematický a komplexní přístup k řízení rizik a stanovuje nároky na vnitřní kontrolní systém pojišťoven. Pojišťovna musí mít k dispozici systém pokrývající veškerá rizika, jímž je vystavena, kromě pojistného rizika a rizika plynoucího ze zajištění, se jedná i o ostatní rizika pojišťoven jako jsou riziko úvěrové, tržní, ALM, likvidity a operační riziko. Systém corporate governance, odpovídající kontrola, audit a reporting musí tak současně zajistit kompatibilitu s pravidly Solvency II.

Principy Solvency II jsou následující:

- kvantitativní a kvalitativní nástroj pro hodnocení celkové solventnosti,
- rizikově orientované ohodnocení (požadavky kapitálové přiměřenosti odpovídající rizikům pojišťovny,
- povzbuzení tvorby interních modelů pro výpočet kapitálové přiměřenosti,
- konzistentnost ve finančním sektoru (banky a pojišťovny),
- modely budou schvalovány regulátorem,
- regulace se uplatňuje na úrovni právního celku,
- zvýšení harmonizace metod dozoru členských států EU.

Shrnutí principiálních rozdílů mezi oběma přístupy, tedy Solvency I a Solvency II znázorňuje tabulka níže.

Tabulka 1: Komparace regulace Solvency I a Solvency II

Oblast komparace	Solvency I	Solvency II
Působnost konceptu	zvláště pro odvětví životních a neživotních pojištění	úprava pro všechna pojistná odvětví
Struktura konceptu	jednostranně zaměřen na solventnost	tři pilíře – solventnost, dohled, informační povinnost
Bilanční pohled	pouze pasiva	aktiva i pasiva
Zahrnovaná rizika	pouze upisovací pojistné riziko	tržní, úvěrové, likvidity, operační, pojistné
Používané modely	absence rizikového přístupu	integrováný přístup založený na analýze rizik portfolia
Výpočet solventnosti	jednotný způsob výpočtu solventnosti	standardní vzorec, interní modely
Oceňování bilančních položek	účetní přístup	účetní nebo tržní přístup
Solventnostní požadavky	požadovaná a disponibilní míra solventnosti	minimální a solventnostní kapitálový požadavek
Vlastní zdroje	žádné požadavky na kvalitu vlastních zdrojů	rozdělení do vrstev dle kvalitativních požadavků

Zdroj: Vávrová Eva. 2012

Podle zákona o ČNB dohled v pojišťovnictví zahrnuje rozhodování o žádostech o udělení licencí, povolení, registrací a předchozích souhlasů podle zvláštních právních předpisů, kontrolu dodržování podmínek stanovených udělenými licencemi a povoleními, kontrolu dodržování zákonů, k jejichž kontrole je ČNB zmocněna zákonem nebo

zvláštními právními předpisy, kontrolou dodržování vyhlášek a opatření vydaných ČNB, získávání informací potřebných pro výkon dohledu a jejich vymáhání, ověřování jejich pravdivosti, úplnosti a aktuálnosti, ukládání opatření k nápravě a sankcí a řízení o správních deliktech a přestupcích.

Regulace v pojišťovnictví stanoví rámec pro obezřetné provozování pojišťovací činnosti pojišťovnami, zajišťovací činnosti pojišťovnami a zajišťovnami a pro provozování pojistného zprostředkování, samozřejmě také kontroluje jeho dodržování. Činnost pojišťoven a zajišťoven upravuje zejména zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví a prováděcí vyhlášky, které stanoví některé náležitosti spojené s plněním povinností stanovených zákonem, obezřetností pravidla a informační povinnosti.

Vedle činnosti pojišťoven a zajišťoven je regulována a dohlížena i činnost pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí. Činnost pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí upravuje zejména zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí. (ČNB, 2014).

3 Odpovědnost za škodu a nový občanský zákoník

Obecná odpovědnost je definována v novém občanském zákoníku, který nabyl účinnosti 1. 1. 2014, v § 420 zákona č. 89/2012 Sb. Základním předpokladem odpovědnosti za škodu, dle NOZ újmu, je porušení právní povinnosti. Újmou se rozumí nejen snížení majetku (aktiv) poškozeného, ale také nově například zvětšení jeho dluhů (pasiv) či újmu nemajetkovou, kterou může být např. pošramocená pověst, či psychické strádání. Tímto padá dosavadní judikatura, která nebrala do úvahy možnost vzniku škody v tom, že poškozenému vznikl přičiněním škůdce dluh. Škůdce je v tomto případě dle § 2952 NOZ povinen poškozeného tohoto dluhu zbavit (jeho zaplacením, dohodou s věřitelem o jeho prominutí, či převzetím) nebo mu za něj poskytnout náhradu. (Glatzová, 2013)

Škoda je dle § 420 způsobena právnickou či fyzickou osobou, když byla způsobena při jejich činnosti těmi, které k této činnosti použili. Tyto osoby samy za škodu takto způsobenou podle tohoto zákona neodpovídají a jejich odpovědnost podle pracovněprávních předpisů není tím dotčena. Odpovědnosti za způsobenou škodu se zproští ten, kdo prokáže, že škodu nezavinil.

Dle § 420a NOZ každý odpovídá za škodu, kterou způsobí jinému provozní činností. Škodou způsobenou provozní činností dle tohoto zákona se rozumí škoda, je-li způsobena:

- a) činností, která má provozní povahu, nebo věcí použitou při činnosti,
- b) fyzikálními, chemickými, popřípadě biologickými vlivy provozu na okolí,
- c) oprávněným prováděním nebo zajištěním prací, jimiž je způsobena jinému škoda na nemovitosti nebo je mu podstatně ztíženo nebo znemožněno užívání nemovitosti.

Odpovědnosti za škodu se lze oprostít jen v případě, prokáže-li viník, že škoda byla způsobena neodvratitelnou událostí, která neměla původ v provozu anebo vlastním jednáním poškozeného.

Zásadních změn v NOZ se dočkaly skutkové podstaty zvláštní odpovědnosti (náhrada škody z provozní činnosti, škody způsobená provozem zvláště nebezpečným,

škody z provozu dopravních prostředků atd.). Některé z těch dosavadních se vyčlenily k samostatné úpravě, jiné přibyly. Velikým problémem pro podnikatele ve službách a stavebnictví by mohla být zvláštní úprava náhrady škody na nemovité věci (§ 2926 NOZ). Kdo, byť oprávněně, provádí nebo zajišťuje práce, jimiž se jinému způsobí škoda na nemovité věci, nebo jimiž se držba nemovité věci znemožní nebo podstatně ztíží, nahradí škodu z toho vzniklou. Vždy bez ohledu na to, zda při tom porušil právní povinnost, a bez možnosti jakékoliv liberace. To je značný posun oproti bývalému pojetí odpovědnosti za provozní činnost či provoz zvlášť nebezpečný.

Zbystřit by ale měli také všichni majitelé nemovitostí, pokud jde o novou právní úpravu náhrady škody způsobené věcí, včetně nemovité (§ 2936 - 2938 NOZ). Způsobí-li např. kolemjdoucímu škodu nájemník či jeho návštěva tím, že z okna vyhodí nějaký předmět, a škůdce nebude možné určit (např. proto, že se nepodaří zjistit, ze kterého okna věc vylétla nebo kdo ji vlastně vyhodil), nahradí škodu vlastník nemovitosti. Bude-li jich více (např. u bytových domů), nejspíš ji nahradí všichni, patrně i prostřednictvím společenství vlastníků. Stejně tak, dojde-li k odloučení části budovy (např. kusu omítky) v důsledku její vady či nedostatečné údržby. Způsobenou škodu nahradí nejen současný vlastník budovy, ale solidárně s ním i vlastník předchozí, měla-li škoda příčinu v nedostatku vzniklém za trvání jeho vlastnictví, na který svého nástupce neupozornil, a došlo-li ke škodě do roka od zániku jeho vlastnického práva.

Revoluční změnou prošla také právní úprava způsobu náhrady škody. Zatímco současná úprava upřednostňovala náhradu peněžní, nový občanský zákoník staví na principu restituce naturální (§ 2951 odst. 1 NOZ). Škoda se ze zákona nahradí uvedením do předešlého stavu. Teprve, nebude-li to možné, anebo požádá-li o to poškozený, může ji škůdce hradit v penězích. Strany si náhradu v penězích také nepochybně mohou předem sjednat. Jestliže tak však neučiní a poškozený nezbaví škůdce břímě naturální restituce, bude na škůdci, aby vlastním přičiněním i nákladem uvedl poškozeného do stavu, jako by ke škodné události nedošlo.

3.1 Pojištění odpovědnosti občanů

Pojištění odpovědnosti za škodu je obecně velmi praktické pojištění, které kryje všechny škody způsobené činnostmi v běžném občanském životě, nebo provozem vlastního majetku. Takových situací se může stát velmi mnoho, a jejich hrazení může být velmi nákladné. Pojištění je opět několik typů, některé pojišťovny je nabízejí jednotlivě, tedy zvlášť, jiné v kombinaci v různých balíčcích, např. spolu s pojištěním domácnosti. V dalších odstavcích budou vymezeny jednotlivé druhy pojištění odpovědnosti občanů, kdy bylo čerpáno z internetových stránek pojišťovny Kooperativa (2015) a interních materiálů pojišťovny Maxima (2014).

Pojištění odpovědnosti za škodu občana z činnosti v běžném občanském životě

Vztahuje se na škody, které jsou způsobeny třetí osobě na zdraví, životě, věci, popř. na finanční škodu, např. v souvislosti s vedením domácnosti a provozem jejího zařízení, při zábavě, při rekreačním sportu a dalších činnostech, které mají charakter běžného občanského života. V některých případech se pojištění také vztahuje na škody, které způsobí domácí a drobná hospodářská zvířata. Pojištění se vztahuje také na určité činnosti pracovního charakteru.

Pojištění odpovědnosti za škodu vlastníka, držitele, nájemce nebo správce nemovitosti

Toto pojištění se vztahuje na odpovědnost pojištěného za škodu způsobenou třetí osobě, jež vyplývá z jeho vztahu k nemovitosti a provozem zařízení v domě určeném pro nájemníky. Dále se pojištění vztahuje na odpovědnost osob, které pojištěný pověřil čištěním a údržbou chodníků, schodišť, chodeb a prostranství patřících k nemovitosti. Pojištěny jsou současně i fyzické osoby pověřené stavebním dozorem nebo fyzické osoby vypomáhající pojištěnému při stavbě nebo demolici. Pojištění se nevztahuje k odpovědnosti pojištěného za škodu z realizace stavebních prací prováděných dodavatelským způsobem.

Pojištění odpovědnosti za škodu z výkonu práva myslivosti

Sjednat uvedené pojištění je povinen každý držitel loveckého lístku, tzn., že se jedná o povinné smluvní pojištění. Vztahuje se na odpovědnost pojištěného za škodu způsobenou při výkonu práva myslivosti na základě příslušných oprávnění. Týká se i odpovědnosti pojištěného za škodu způsobenou loveckým psem, uvedeným v pojistné smlouvě, a to i mimo výkon práva myslivosti.

Pojištění odpovědnosti za škodu vlastníka nebo provozovatele plavidla

Toto pojištění se vztahuje na odpovědnost pojištěného za škodu způsobenou provozem motorového a nemotorového plavidla, včetně škody vzniklé při účasti na závodech, sportovních podnicích a ukázkových akcích, jakož i na přípravě k nim, nejde-li však o výdělečnou činnost. Spolupojištěnou osobou je osoba, které pojištěný svěřil plavidlo k řízení. Pojištění se nevztahuje na odpovědnost za škodu způsobenou na jiném plavidle.

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnavateli při výkonu povolání

Uvedené pojištění se vztahuje na obecnou odpovědnost za škodu způsobenou zaměstnavateli při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi, tedy škodu, za kterou zaměstnanec odpovídá podle ustanovení zákoníku práce nebo obdobného tuzemského právního předpisu. Pojistná ochrana zahrnuje odpovědnost za finanční škodu včetně odpovědnosti za poškození nebo zničení movitých věcí, které byly svěřeny zaměstnanci nebo které užíval k plnění pracovních úkolů. Je-li to v pojistné smlouvě ujednáno, pojištění se vztahuje i na odpovědnost za škodu způsobenou na dopravních prostředcích zaměstnavatele, jakož i odpovědnost za škodu způsobenou mimo území České republiky.

Pojištění odpovědnosti za škodu vlastníka nebo opatrovatele zvířete

V případě tohoto pojištění pojišťovna plní pojistné plnění za škody způsobené zvířetem, za které odpovídá pojištěný jako vlastník nebo opatrovatel zvířete. Pojistné

plnění pojišťovna pojištěnému vyplácí především za škody na zdraví či věci, nejde-li však o výdělečnou činnost. Spolupojištěnou osobou je opatrovatel zvířete, kterému vlastník zvíře k opatrování svěřil. (Resort Finance, 2014).

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla má v České republice charakter smluvního povinného pojištění, které upravuje v souladu s právem Evropských společenství (dále také ES) zákon č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Pojištění vzniká na základě pojistné smlouvy, kterou je povinen uzavřít vlastník vozidla nebo řidič cizozemského vozidla, který není držitelem platné zelené karty vydané pojišťovnou v cizím státě. Výjimku z této povinnosti tvoří vozidla některých ministerstev a vozidla složek integrovaného záchranného systému. Pojištění se vztahuje na každou osobu, která odpovídá za škodu způsobenou provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě. Pojištěný má na základě tohoto pojištění nárok, aby za něho pojistitel uhradil škody vzniklé v souvislosti s provozem vozidla, které vyjmenovává § 6 tohoto zákona. Jsou to škody na zdraví a usmrcením, škody vzniklé poškozením, zničením nebo ztrátou věci, škody mající povahu ušlého zisku a náklady s právním zastoupením při uplatňování těchto nároků. V případě závažných škod by povinnost uhradit tyto oprávněné nároky poškozeného bez existence tohoto pojištění mohla mít na viníka velmi nepříznivý finanční dopad. (Šlégl, 2008).

3.2 Pojištění odpovědnosti podnikatele

Pojištění odpovědnosti za újmu zabezpečí pojištěného pro případ potřeby nahradit újmu způsobenou jinému subjektu, k níž došlo v souvislosti s podnikatelskou činností.

Pojištění obecné odpovědnosti za újmu

Z pojištění obecné odpovědnosti za újmu vyplácí pojišťovna újmy na životě a zdraví člověka, na hmotné věci, na živém zvířeti a následné finanční škody z těchto újem a další újmy, které pojištěný způsobil jinému subjektu v souvislosti s jeho podnikatelskou činností.

Pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou vadou výrobku a práce po předání

Podstatou tohoto pojištění je kompenzovat dopady v případech povinnosti nahradit škodu způsobenou jinému vadou výrobku. Povinnost nahradit škodu způsobenou vadou výrobku je upravena zákonem č. 89/2012 Sb., NOZ, který usnadňuje poškozenému postup pro uplatnění nároku na náhradu škody způsobené vadou výrobku tím, že mu dává možnost uplatňovat tento nárok přímo na výrobcí, dovozci, dodavateli výrobku nebo dalších zákonem stanovených osobách. Odpovědnost za újmu způsobenou vadou výrobku se vztahuje na škody, které byly způsobeny výrobky uvedenými na trh v době trvání pojištění.

Pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou poskytováním odborných služeb

Pojištění profesní odpovědnosti je souhrn pojištění vztahujících se na újmy způsobené třetí osobě převážně odbornými profesemi, jako jsou advokáti, architekti, lékaři, autorizovaní inženýři, daňoví poradci, auditoři, účetní, notáři, pojišťovací agenti a makléři. Pojištění profesní odpovědnosti se týká především činností charakteru duševní práce.

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou členy orgánů obchodní korporace (managementem společnosti)

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou členy orgánů obchodní korporace zabezpečuje pojištěnému subjektu, aby za něho pojišťovna uhradila finanční škodu způsobenou třetí osobě porušením povinnosti vyplývající z postavení člena statutárního nebo dozorčího orgánu nebo manažera obchodní společnosti nebo družstva.

Povinné pojištění odpovědnosti za újmy vzniklé v důsledku závažné havárie

Definici závažné havárie a okruh osob povinných uzavřít toto povinné pojištění vymezuje zákon č. 59/2006 Sb. o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií).

Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele

Ze zákona je zaměstnavatel povinen přihlásit se, pokud zaměstnává alespoň jednoho zaměstnance, k zákonnému pojištění pro případ své odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnanci při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. Zákonné pojištění se vztahuje na všechny zaměstnavatele, a to bez ohledu na počet zaměstnanců. Toto zákonné pojištění se nevztahuje na zaměstnavatele, kteří mají podle zákona postavení státního orgánu. (Kooperativa pojišťovna, 2015).

4 Vícekriteriální hodnocení variant

Po zkráceném popisu obecných zásad pojištění a charakteristice pojištění odpovědnosti, je k vypracování praktické části nutné seznámit se s kvantitativními metodami, které v této části budou použity.

Vícekriteriální rozhodování představuje takové rozhodování, kdy při řešení rozhodovacího problému musí optimální rozhodnutí vyhovovat více jak jednomu kritériu. Tato kritéria mohou být maximalizační nebo minimalizační. Úlohy vícekriteriálního rozhodování je možno klasifikovat podle toho, jakým způsobem jsou zadány množiny variant, které pro optimální rozhodnutí připadají v úvahu. O vícekriteriální hodnocení variant se jedná v případě, pokud je tato množina určena konečným seznamem variant.

V jednotlivých úlohách představují varianty rozhodnutí n -tice nezáporných čísel, které zvoleným omezujícím podmínkám vyhovují. Proto, aby mohla být vybrána nejvýhodnější varianta, jsou kritéria vyjádřena pomocí účelových funkcí a musí být tudíž pouze kvantitativní. V úlohách vícekriteriální analýzy variant je určena konečná (diskrétní) množina m variant, které se hodnotí podle n kritérií. Cílem je rozhodnout, která z variant je podle zvolených kritérií hodnocena nejlépe. Jde o tzv. optimální variantu. Varianty můžeme řadit od nejlepších k nejhorším nebo je můžeme rozdělit na efektivní a neefektivní.

Kritéria můžeme označit jako hlediska, podle kterých jsou varianty posuzovány. Pro další výpočty budou značeny jako K_j (kde $j = 1, 2, \dots, n$). Po provedení hodnocení variant podle kritérií je možné údaje uspořádat do kritériální matice $Y = (y_{ij})$. Prvky takovéto matice vyjadřují hodnocení i -té varianty podle j -tého kritéria. V jednotlivých řádcích jsou uvedeny varianty, ve sloupcích pak kritéria (Friebeľová, 2007).

4.1 Metody stanovení vah

Většina metod hodnocení vyžaduje nejprve stanovit váhy jednotlivých kritérií hodnocení, které vyjadřují číselně význam těchto kritérií (resp. důležitost kritérií z hlediska hodnotitele). Čím je kritérium významnější (resp. přesněji za čím významnější

hodnotitel určité kritérium považuje), tím je jeho váha větší. Pro dosažení srovnatelnosti vah souboru kritérií stanovených různými metodami se tyto váhy zpravidla normují tak, aby jejich součet byl roven jedné. Existuje větší počet metod stanovení vah kritérií, které se liší především svou složitostí vyplývající z odlišného algoritického základu jednotlivých metod, a tím i srozumitelností pro hodnotitele. Dále se liší náročností na typ informací, které je třeba pro stanovení vah od hodnotitele získat. (Olivková, 2011). V další podkapitole uvedu přehled metod, které budou použity v praktické části.

4.1.1 Metoda pořadí

K určení vah kritérií se tato metoda používá především v případech, že jejich důležitost hodnotí několik rovnocenných expertů. Každý z nich seřadí kritéria od nejdůležitějšího po nejméně důležité. Nejdůležitější kritérium bude ohodnoceno n body (n je počet kritérií), druhé nejdůležitější $n-1$ body, atd., až nejméně důležité kritérium dostane jen 1 bod. V případě stejné důležitosti kritérií dostanou tato kritéria body podle průměrného pořadí. Váha každého z kritérií se určí tak, že se sečtou body, které získalo od všech expertů a vydělí se celkovým počtem bodů, které experti rozdělili mezi všechna kritéria. Tím je zaručeno, že suma vah všech kritérií je rovna 1. Je-li obecně j -té kritérium ohodnoceno b_j body (jedinou hodnotou nebo součtem j hodnot při hodnocení více experty), vypočítává se jeho váha na základě vztahu

$$v_j = \frac{b_j}{\sum_{j=1}^n b_j}, j = 1, 2, 3 \dots n \quad (4.1)$$

4.1.2 Metoda Fullerova trojúhelníku

Pokud ordinální informace vyjadřuje pouze vztah mezi každou dvojicí hodnocených kritérií, lze použít metodu párového porovnávání. Pokud předpokládáme, že v případě, kdy uživatel ohodnotí kritérium j jako důležitější než l zároveň platí, že kritérium l je považováno za méně důležité než kritérium j , stačí provést počet srovnání dle vzorce

$$N = \frac{(n(n-1))}{2}, \quad (4.2)$$

kde n je počet porovnávaných kritérií.

Toto porovnávání se většinou provádí pomocí tzv. Fullerova trojúhelníku:

Schéma 1: Fullerův trojúhelník

K1	K2	K3	K4
K2	K3	K4	K5
	K2	K2	K2
	K3	K4	K5
		K3	K3
		K4	K5
			K4
			K5

Zdroj: Jablonský, 2007, zpracování autora

U každé dvojice prvků se zakroužkuje ten prvek, který se považuje za důležitější. Pokud se hodnotitel chce vyhnout nulovým vahám, je nutno počet zvýrazněných čísel zvýšit o jedničku a musí se zvýšit i hodnota jmenovatele ve vzorci.

4.1.3 Saatyho metoda

Autorem této metody je americký profesor Thomas L. Saaty, který ji poprvé publikoval v roce 1980 v knize *The Analytic Hierarchy Process*¹. Tato metoda slouží k určení vah kritérií, hodnotí-li je pouze jeden expert. Jde o metodu kvantitativního párového porovnávání kritérií. Pro ohodnocení párových porovnaní kritérií se obvykle používá devíti bodové stupnice a je možné používat i mezistupně (hodnoty 2, 4, 6, 8):

¹ SAATY, Thomas L. *The Analytic Hierarchy Process: Planning, Priority Setting, Resource Allocation*. New York: McGraw Hill, 1980. ISBN 0-07-054371-2.

Tabulka 2: Bodové hodnocení kritérií

Počet bodů	Deskriptor
1	Kritéria jsou stejně významná
3	První kritérium je slabě významnější než druhé
5	První kritérium je dosti významnější než druhé
7	První kritérium je prokazatelně významnější než druhé
9	První kritérium je absolutně významnější než druhé

Zdroj: Deskriptory podle Saatyho

Expert porovná každou dvojici kritérií a velikosti preferencí i -tého kritéria vzhledem k j -tému kritériu zapíše do Saatyho matice $S = (s_{ij})$, jejíž prvky s_{ij} představují odhady podílů vah kritérií (kolikrát je jedno kritérium významnější než druhé).

Matice S je čtvercová řádu $n \times n$ a pro prvky matice S platí $s_{ij} = 1/s_{ji}$, tedy matice S je reciproční. Na diagonále matice S jsou vždy hodnoty jedna (každé kritérium je samo sobě rovnocenné).

Prvky této matice nemusí být konzistentní, tzn. že neplatí $s_{hj} = s_{hi} \times s_{ij}$ pro všechna $h, i, j = 1, 2, \dots, n$. Míra konzistence se měří indexem konzistence, který Saaty definoval jako

$$I_s = \frac{l_{max} - n}{n - 1}; \quad (4.3)$$

kde l_{max} je největší vlastní číslo Saatyho matice a n je počet kritérií. Matici S považujeme za dostatečně konzistentní, jestliže $I_s < 0,1$.

Saaty navrhl několik způsobů, pomocí kterých lze odhadnout váhy v_j . Nejčastěji se používá postup výpočtu vah jako normalizovaného geometrického průměru řádků Saatyho matice. Vypočteme hodnoty b_i jako geometrický průměr řádků Saatyho matice.

Výběr kritérií pro hodnocení, stanovení vah kritérií se určí dle vzorce:

$$b_i = \sqrt[n]{\prod_{j=1}^n s_{ij}} \quad (4.4)$$

Váhy se pak vypočtou normalizací hodnot b

$$v_i = \frac{b_i}{\sum_{i=1}^n b_i} \quad (4.5)$$

Satty (2008) ve svém článku tvrdí, že tato metoda může mít daleko širší rozsah než ostatní při rozhodovacím procesu. Dle něj lze při rozhodování kritéria porovnávat hned ze čtyř hledisek: výhod (benefits), příležitostí (opportunities), nákladů (costs) a rizika (risk), neboli pro analýzu BOCR. Ve strategickém plánování se používají podobné faktory, známé jako SWOT analýza (silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby).

4.1.4 Bodovací metoda

Důležitost každého kritéria vyjádříme určitým počtem bodů v rámci určené bodovací stupnice. Smí se používat i desetinná čísla a více kritériím je možné přiřadit stejnou bodovou hodnotu.

Také tato metoda se pro výpočet vah kritérií používá podobně, jako metoda pořadí tehdy, hodnotí-li kritéria více rovnocenných expertů, kterým je přidělen stejný počet bodů, které mohou následně libovolně rozdělit. Každé kritérium jednotlivý experti ohodnotí určitým počtem bodů, čím je kritérium důležitější, tím více bodů dostane. Od výše uvedené metody pořadí se tedy liší zahrnutím informace o rozdílech v důležitosti jednotlivých variant. Výpočet vah se z bodového hodnocení provede stejně jako u metody pořadí. Hodnoty váhového vektoru se pak normalizují podle vztahu

$$v_j = \frac{b_j}{\sum_{j=1}^n b_j}; j=1, 2, 3, \dots, n, \quad (4.6)$$

kde b_j je součet všech bodů od jednotlivých expertů, které j -tému kritériu tito experti přidělili. Tato metoda funguje pouze, pokud všem rovnocenným expertům je přidělen stejný počet bodů, které pak mohou být rozděleny libovolně mezi kritéria.

4.2 Metody stanovení pořadí variant

Metody stanovení pořadí variant stanovují pořadí výhodnosti jednotlivých variant s ohledem na vybraná kritéria, vítězná varianta představuje nejvýhodnější kompromisní variantu.

4.2.1 Metody vyžadující ordinální informaci

Metody pracující s ordinální informací o kritériích anebo variantách, vyžadují zadání pořadí důležitosti kritérií a pořadí variant podle jednotlivých kritérií. Některé metody jsou velmi jednoduché a jejich výsledky jsou spíše orientační, jiné jsou poměrně komplikované a poskytují komplexní pohled na problém.

Metoda pořadí

U metody pořadí postačí pouze ordinální informace o hodnocení jednotlivých variant podle jednotlivých kritérií, tedy takové informace, které můžeme uspořádat podle důležitosti. Metoda vyžaduje, aby se sestavilo pořadí variant u jednotlivých kritérií. Pokud je u jednoho kritéria více variant, které mají stejnou hodnotu, bere se v úvahu průměrné pořadí. Dále se vytvoří kritériální matice, jejímiž prvky je pořadí vynásobené příslušnou vahou. Pro každou variantu sečteme prvky u každé varianty a tím nám vznikne hodnota, podle které určíme celkové pořadí variant. Nejlepší varianta má součet nejmenší. (Friebelová, 2007).

4.2.2 Metody vyžadující kardinální informaci

Metoda váženého součtu

Metoda váženého součtu je speciálním případem metody funkce užitku a vychází z principu maximalizace užitku. Při aplikaci této metody si určíme ideální varianty $H = (h_1 \dots h_n)$ a bazální variantu $D = (d_1 \dots d_n)$. Vytvoříme si kritériální matici $R = (r_{ij})$, její prvky získáme z kritériální matice $Y = (y_{ij})$ pomocí tohoto vzorce (platí pouze pro maximalizační kritéria)

$$r_{ij} = \frac{y_{ij} - D_j}{H_j - D_j} \quad (4.7)$$

Matice R představuje matici hodnot užítka z i -té varianty podle j -tého kritéria.

Prvky matice R jsou transformovány kritériálními hodnotami tak, že $r_{ij} \in \langle 0,1 \rangle$. Bazální varianta má užitek 0, ideální varianta má užitek 1 a ostatní varianty budou mít hodnotu užítka mezi těmito krajními hodnotami.

Celkový užitek varianty X_i lze potom vypočítat jako vážený součet dílčích užiteků podle jednotlivých kritérií:

$$u(X_i) = \sum_{j=1}^k v_j r_{ij} \quad (4.8)$$

Varianty $u(X_i)$ je potom možné uspořádat podle klesajících hodnot užítka. (Šubrt, 2011 a Fiala, 2008).

Metoda TOPSIS

Metoda TOPSIS poskytuje výběr varianty, která je nejbližší ideální variantě, jež je charakterizována vektorem nejlepších kritériálních hodnot a současně nejdále od bazální varianty, která je reprezentována nejhoršími kritériálními hodnotami. Požadovanými vstupními údaji jsou kritériální hodnoty pro jednotlivé varianty a váhy jednotlivých kritérií.

U výpočtu předpokládáme, že jsou všechna kritéria maximalizační a postup výpočtu můžeme rozdělit do několika kroků.

Prvním krokem této varianty je vypočítat normalizovanou matici $R = (r_{ij})$ podle následujícího vzorce:

$$r_{ij} = \frac{y_{ij}}{\sqrt{\sum_{i=1}^p y_{ij}^2}}, i=1, \dots, n; j=1, \dots, m \quad (4.9)$$

Po této transformaci jsou sloupce v matici R vektory jednotkové délky. V druhém kroku se vypočte vážená kritériální matice $W=(w_{ij})$ tak, že každý j -tý sloupec normalizované kritériální matice R je násoben, odpovídající vahou v_j , podle vzorce:

$$w_{ij} = v_j r_{ij}, i=1, \dots, n; j=1, \dots, m \quad (4.10)$$

Z prvků matice W se určí ideální varianta a bazální varianta, kde

$$H_j = \max_i w_{ij} \text{ a } D_j = \min_i w_{ij}, j=1,2, \dots k \quad (4.11)$$

V třetím kroku se vypočítají vzdálenosti jednotlivých variant od ideální varianty /D⁺1 a od bazální varianty /D⁻1.

$$d_i^+ = (\sum_{j=1}^k (w_{ij} - H_j)^2)^{\frac{1}{2}}, i = 1,2 \dots p \quad (4.12)$$

$$d_i^- = (\sum_{j=1}^k (w_{ij} - D_j)^2)^{\frac{1}{2}}, i = 1,2 \dots p \quad (4.13)$$

Zdroj: Jablonský J. 2007

Dále je nutné vypočítat relativní ukazatele vzdáleností od bazální varianty podle vzorce

$$c_i = \frac{d_i^-}{d_i^+ + d_i^-}, i = 1,2, \dots p \quad (4.14)$$

Hodnoty, které vyjdou z poslední rovnice, jsou v intervalu <0,1>. Hodnoty pro bazální variantu se blíží 0 a hodnoty pro ideální variantu se blíží 1. Varianty lze uspořádat podle klesajících hodnot, čímž je výsledek úplné uspořádání všech variant. (Jablonský, 2007; Tzeng, Huang, 2011).

5 Praktická část

První část této kapitoly bude věnována charakteristice, mnou zvoleného, potencionálního klienta, který se bude rozhodovat mezi nabídkou pojišťoven a vybírat pro sebe nejvhodnější pojištění odpovědnosti. K tomuto je nutné také se zorientovat v nabídce pojišťoven. Získané informace od jednotlivých pojišťoven budou dle požadavků klienta aplikovány do vícekritériálních metod. Za pomoci stanovení vah kritérií, které si předem určí sám klient, budou pro výpočet a následné srovnání použity dvě metody, a to metoda váženého součtu a metoda TOPIS.

V druhé části této kapitoly bude klient v postavení podnikatele a opět pro něj budu vybírat nejvhodnější pojištění odpovědnosti, v tomto případě však určené podnikatelům. I zde se bude nutné nejdříve seznámit s nabídkou pojišťoven. Po seznámení, budou za pomoci Fullerova trojúhelníku stanoveny váhy kritérií a použitím metody pořadí bude určena nejlepší nabídka.

5.1 Příklad 1: pojištění odpovědnosti v běžném životě

Jak bylo výše řečeno, v prvním kroku je nutné seznámit se se situací klienta. Pro tuto práci byl vybrán pan Novák, který žije ve společné domácnosti spolu s následujícími osobami:

- manželka Věra - 60 let,
- syn Adam - 35 let, svobodný - bezdětný,
- syn Bořek - 28 let, svobodný - bezdětný,
- dcera Dana - 25 let, svobodná - bezdětná,
- syn Václav - 25 let, ženatý - dvě děti,
- syn Marek - 18 let, svobodný - bezdětný,
- otec pana Nováka - 80 let,
- manželka otce pana Nováka - 80 let.

Pana Novák byl zvolen hlavně z důvodů jeho netypické rodinné skladbě, protože zastupuje téměř všechny atributy, které jsou pojišťovny schopny pojistit.

Do domácnosti pana Nováka dochází paní Zemanová, která se stará o domácnost a nemá s pojištěným žádné příbuzenské vztahy. Pan Novák má psa, kočku a koně. Dále vlastní legálně drženou zbraň. Také si občas vyrazí na nedalekou přehradu, kde jezdí na malém, svém vlastním, motorovém člunu nebo na vypůjčené plachetnici. Samozřejmě ho tedy zajímá, jestli by pojišťovna hradila i škody, které by mohl způsobit při provozu svých uvedených koníčků. Dále ho také zajímá cena pojištění, výše limitu plnění na zdraví, majetku, také na jaké osoby, žijící ve společné domácnosti, se pojištění vztahuje. U paní Zemanové ho zajímá, jestli by pojišťovna kryla škodu v případě, kdyby vytopila souseda. Dále ho zajímá, jestli by pojišťovna hradila škodu, kterou by způsobili pes nebo kočka. Pan Novák také jezdí na koni a zajímalo by ho, zda by nemusel platit za případnou srážku, kterou by způsobil při jízdě na něm.

Nabídka pojišťoven

V dalším kroku je nutné seznámit se s nabídkou pojišťoven. Na základě běžného seznámení se situací, jsem pro pana Nováka vybral sedm pojišťoven. Pět pojišťoven nabízí pojištění samostatně. Kooperativa pojišťovna nabízí pojištění odpovědnosti spolu s právní ochranou. Wüstenrot pojišťovna nabízí pojištění odpovědnosti spolu s pojištěním domácnosti. Celková pojistné je kalkulované za celé balíčky, tedy i s pojištěním domácnosti či právní ochranou. Na tuto skutečnost nebudu brát ve stanovení pořadí ohled, protože pana Nováka zajímá pouze celková cena pojištění odpovědnosti.

Pojišťovny, které nabízejí pojištění odpovědnosti občana v běžném životě:

- Allianz pojišťovna, a. s.,
- Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.,
- Česká pojišťovna, a. s.,
- ČSOB Pojišťovna, a. s.,
- Generali Pojišťovna, a. s.,
- Kooperativa pojišťovna, a. s.,
- Wüstenrot pojišťovna, a. s.

Tabulka 3 Nabídka pojišťoven pro pojištění odpovědnosti v běžném životě

Pojišťovna	Limit na zdraví a majetku (v mil. Kč)	Cena (v Kč)
Allianz	20/20	14 000
ČPP	12/6	4 750
Česká pojišťovna	3/1,5	615
ČSOB Pojišťovna	25/15	4 635
Generali Pojišťovna	10/10	1 500
Kooperativa pojišťovna	15/15	1 748
Wüstenrot pojišťovna	5/5	1 190

Zdroj: vlastní práce

Stanovení kritérií

Při čerpání informací o jednotlivých nabídkách byly použity informace podané poradci na přepážkách jednotlivých pojišťoven a informačních linkách. Avšak z důvodu, že tyto linky znali pouze všeobecné podmínky, jsem se musel odkázat i na písemné, doplňkové pojistné podmínky a internetové zdroje. V práci budou popsány jen ty skutečnosti, které jsou důležité pro stanovení jednotlivých kritérií a určení vah. Nyní lze tedy přikročit ke stanovení kritérií dle požadavků pana Nováka, které jsou stanoveny následovně:

- K1 - výše limitu na zdraví (viz tabulka č. 3).
- K2 - cena pojištění (viz tabulka č. 3).
- K3 - výše limitu na majetku (viz tabulka č. 3).
- K4 - počet osob, na které se pojištění vztahuje - za každou osobu, na které se pojištění vztahuje, přičtu tomuto kritériu jeden bod (viz tabulka č. 4).
- K5 - počet zvířat a věcí – za každé zvíře nebo věc, na které se pojištění vztahuje, také přičtu jeden bod k tomuto kritériu (viz tabulka č. 5).

V následujících dvou tabulkách jsem zpracoval seznamy možných osob a zvířat, které dle pojistných podmínek jednotlivých pojišťoven budou či nebudou zahrnuty do pojištění pana Nováka.

Tabulka 4 Seznam osob, které splňují pojistné podmínky

Pojišťovna	Pan Novák	Manželka Věra	Syn Adam	Syn Bořek	Dcera Dana	Syn Václav	Syn Marek	Otec pana Nováka	Manželka otce pana Nováka	Paní Zemanová	Počet Ano
Allianz	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	10
ČPP	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	6
Česká pojišťovna	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano	6
ČSOB Pojišťovna	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	10
Generali	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ne	Ano	Ne	Ne	Ano	6
Kooperativa	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	10
Wüstenrot	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	7

Zdroj: vlastní práce

Tabulka 5 Seznam zvířat a věcí, které splňují pojistné podmínky

Pojišťovna	Pes	Kočka	Kůň	Zbraň	Motorový člun	Plachetnice	Počet Ano
Allianz	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	6
ČPP	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	4
Česká	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	5
ČSOB	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	3
Generali	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	3
Kooperativa	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	3
Wüstenrot	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	4

Zdroj: vlastní práce

5.1.1 Stanovení vah kritérií

Po stanovení kritérií, které pan Novák považuje za důležité v jeho pojištění, lze přikročit ke stanovení vah k těmto kritériím. V teoretické části byly popsány metody, které budou k tomuto úkonu využity, a to metoda pořadí, párového srovnání, bodovací metoda a Saatyho metoda, které využiji pro stanovení vah kritérií, podle kterých budu následně hodnotit výhodnost jednotlivých nabídek.

1. Metoda pořadí

V tomto případě pan Novák seřadil kritéria od nejdůležitějšího (5 bodů) po nejméně důležité (1 bod). Následně byly vypočteny jednotlivé váhy a výsledek byl zapsán níže v tabulce 6.

Tabulka 6 Stanovení vah kritérií pojištění odpovědnosti metodou pořadí

Kritérium	Název Kritéria	Body	Váhy
K1	Výše limitu na zdraví	2	0,133
K2	Cena pojištění	4	0,267
K3	Výše limitu na majetku	1	0,067
K4	Počet osob	5	0,333
K5	Počet zvířat a věcí	3	0,200
Celkem		15	1

Zdroj: vlastní práce

Jak lze vidět v tabulce dle této metody je nejdůležitější pro pana Nováka je počet osob v pojistce a cena pojištění. Nejméně důležité jsou pro něj výšky limitů. Méně důležité pak považuje pan Novák počet zvířat a věcí ve své pojistce.

2. Metoda párového srovnání

Při použití metody párového srovnání si klient vybírá mezi dvojicí kritérií, které jsou pro něj důležitější. V našem případě rozhodnutí pana Nováka lze vidět na schématu č. 2, které je níže.

Schéma 2 Fullerův trojúhelník pro volbu pojištění

K1	K1	K1	K1
K2	K3	K4	K5
	K2	K2	K2
	K3	K4	K5
		K3	K3
		K4	K5
			K4
			K5

Zdroj: vlastní práce

Jak bylo popsáno v teorii, pokud se hodnotitel chce vyhnout nulovým vahám, je nutno počet zvýrazněných čísel zvýšit o jedničku, také se musí zvýšit hodnota jmenovatele ve vzorci, proto bylo schéma přepsáno do tabulky 7 a byl vykonán výše popsáný postup.

Výsledné váhy této metody přičítají nejvyšší váhu počtu osob a to s číslem 0,333. Druhou v pořadí je cena a počet zvířat a věcí. A nejméně mají výše limitu.

Tabulka 7 Výpočet vah u metody párového srovnání

Kritérium	Název Kritéria	Počet zvýraznění	Zvýšené o 1	Váha
K1	Výše limitu na zdraví	1	2	0,133
K2	Cena pojištění	3	4	0,267
K3	Výše limitu na majetku	0	1	0,067
K4	Počet osob	4	5	0,333
K5	Počet zvířat a věcí	2	3	0,200
	Celkem	10	15	1,000

Zdroj: vlastní práce

3. Bodovací metoda

Bodovací metoda je podobná metodě pořadí, avšak pan Novák nyní disponuje 100 body, které jsem mu určil. Ty musí rozdělit dle důležitosti do pěti již předem daných kritérií. Jak bodování dopadlo, lze vidět v následující tabulce 8.

Tabulka 8 Výpočet vah metodou bodové stupnice

Kritérium	Název Kritéria	Počet bodů	Váha
K1	Výše limitu na zdraví	10	0,10
K2	Cena pojištění	30	0,30
K3	Výše limitu na majetku	5	0,05
K4	Počet osob	40	0,40
K5	Počet zvířat a věcí	15	0,15
	Celkem	100	1,00

Zdroj: vlastní práce

4. Saatyho metoda

Pro ohodnocení kvantitativní párové porovnávání kritérií bude použito devítibodové stupnice, která je vyjádřena v teoretické části v tabulce 2. Za použití Saatyho

matice budou porovnávána dvojce kritérií. Následně budou ohodnocena počtem bodů dle následující tabulky 9.

Tabulka 9 Saatyho matice

	K1	K2	K3	K4	K5	Geometrický průměr	Váha
K1	1	1/7	3	1/7	1/3	0,459	0,061
K2	7	1	7	1/3	3	2,178	0,291
K3	1/3	1/7	1	1/9	1/3	0,281	0,038
K4	7	3	9	1	3	3,554	0,476
K5	3	1/3	3	1/3	1	1	0,134
Celkem						7,472	1

Zdroj: vlastní práce

I v tomto případě byl výsledek stejný jako u předchozích metod. Možnost srovnání výsledků jednotlivých metod, nabízí tabulka 10. V této tabulce jsou pro ukázkou vypočteny váhy za použití čtyř metod. V prvních dvou metodách vyšly naprosto totožné váhy. Druhé dvě metody se trochu liší. Do následujícího příkladu jsem vybral pouze váhy z Fullerovy metody.

Tabulka 10 Přehled vah u použitých metod

Kritérium	Název Kritéria	Metoda pořadí	Fullerova metoda	Bodovací metoda	Saatyho metoda
K1	Výše limitu na zdraví	0,133	0,133	0,10	0,061
K2	Cena pojištění	0,267	0,267	0,30	0,291
K3	Výše limitu na majetku	0,067	0,067	0,05	0,038
K4	Počet osob	0,333	0,333	0,40	0,476
K5	Počet zvířat a věcí	0,200	0,200	0,15	0,134

Zdroj: vlastní práce

5.1.2 Stanovení pořadí variant

V dalším kroku bude přistoupeno ke stanovení pořadí vhodné varianty pojištění pro pana Nováka. K tomuto stanovení budou použity dvě metody, a to metoda váženého součtu a metoda TOPIS, které jsou obě popsány v teoretické části.

1. Metoda váženého součtu

Nejprve je nutné převést všechna kritéria na maximalizační. V tomto případě bude převedeno pouze kritérium K2 – cena, které prozatím bylo minimalizační. Ostatní podmínku splňují. Po této úpravě lze kritéria zhodnotit pomocí níže uvedené tabulky 11.

Tabulka 11 Nabídka pojišťoven splňující aspirační úroveň

Pojišťovna	K1	K2	K3	K4	K5
	V mil. Kč	V Kč	V mil. Kč	V ks	V ks
Allianz	20	0	20	10	6
ČPP	12	9 250	6	6	4
Česká pojišťovna	3	13 385	1,5	6	5
ČSOB	25	9 365	15	10	3
Generali	10	12 500	10	6	3
Kooperativa	15	12 252	15	10	3
Wüstenrot	5	12 810	5	7	4

Zdroj: vlastní práce

V dalším kroku je nutné určit ideální a bazální varianty u každého kritéria, které jsou vyčísleny v tabulce 12.

Tabulka 12 Určení ideální a bazální varianty u každého kritéria

Ideální	20	13885	20	10	6
Bazální	3	0	1,5	6	3

Zdroj: vlastní práce

Nyní lze vypracovat normalizovanou matici dle vztahu (7). Matice je vyjádřena v tabulce 13 níže.

Tabulka 13 Normalizovaná kriteriální matice

Pojišťovna	K1	K2	K3	K4	K5
Allianz	1	0	1	1	1
ČPP	0,529412	0,666187	0,243243	0	0,333333
Česká pojišťovna	0	0,96399	0	0	0,666667
ČSOB	1,294118	0,674469	0,72973	1	0
Generali	0,411765	0,900252	0,459459	0	0
Kooperativa	0,705882	0,882391	0,72973	1	0
Wüstenrot	0,117647	0,922578	0,189189	0,25	0,333333

Zdroj: vlastní práce

Pro jednotlivé varianty byly následně vypočteny funkce užítku dle vztahu č. 8. Po tomto zákroku je možné varianty seřadit dle klesající hodnoty užítku. Výsledné skóre zobrazuje tabulka 14.

Tabulka 14 Celkový užitek a výsledné pořadí

Pojišťovna	Celkový užitek	Pořadí
Allianz	0,7333	1
ČPP	0,3314	6
Česká pojišťovna	0,3907	5
ČSOB	0,7345	2
Generali	0,3261	7
Kooperativa	0,7116	3
Wüstenrot	0,4246	4

Zdroj: vlastní práce

Za použití této metody součtu a za použití Fullerových vah lze říci, že v případě pana Nováka, který by zejména chtěl mít pojištění odpovědnosti pro celou rodinu, má největší celkový užitek pojišťovna Allianz. Jak lze vidět v tabulce 13 má vysoké hodnoty u čtyř z pěti kritérií. Avšak kritérium 2, což je cena, je nulové, tedy se jedná o nejdražší pojištění. Druhý nejvyšší celkový užitek má ČSOB Pojišťovna. Ta má absolutně nejlepší výsledek, co se týče limitu na zdraví, kdy v této kategorii dosáhla nejlepší hodnoty (tab.

13). Naopak nulovou hodnotu má za kritérium 5, což znamená, že v pojistce mohou být zahrnuty pouze tři zvířata (tab. 11), což patří mezi minimální počet. Třetí místo obsadila Kooperativa pojišťovna, ta má opět nulovou hodnotu v případě počtu zvířat. Ale kritérium ceny dopadlo lépe než je tomu u předešlé ČSOB Pojišťovna. Od druhého místa ji dělí pouze limit na zdraví, tedy kritérium 1, kdy jeho limit je 15 mil. Kč a ČSOB Pojišťovna nabízí 25 mil. Kč. Dále lze v tabulce 14 vidět, že tyto tři pojišťovny mají téměř shodný celkový užitek a od zbytku pojišťoven si udržují značný odstup.

2. Metoda TOPIS

Při použití této metody se opět vychází z devítibodové stupnice, která je vyjádřena v teoretické části v tabulce 2, stejně jako u předešlé metody. Dle vztahu 9 uvedeného taktéž v teoretické části byla vytvořena normalizovaná kritériální matice, která je rozepsaná do tabulky 15 níže.

Tabulka 15 Normalizovaná kritériální matice

Pojišťovna/Kritéria	K1	K2	K3	K4	K5
Allianz	0,512	0,000	0,628	0,468	0,548
ČPP	0,307	0,322	0,189	0,281	0,365
Česká pojišťovna	0,077	0,467	0,047	0,281	0,457
ČSOB	0,640	0,326	0,471	0,468	0,274
Generali	0,256	0,436	0,314	0,281	0,274
Kooperativa	0,384	0,427	0,471	0,468	0,274
Wüstenrot	0,128	0,447	0,157	0,327	0,365

Zdroj: vlastní práce

Za použití Fullerových vah byla získaná vážená kritériální matice, viz tabulka 16.

Tabulka 16 Vážená kriteriální matice

Pojišťovna/Kritéria	K1	K2	K3	K4	K5
Allianz	0,068	0,000	0,042	0,156	0,110
ČPP	0,041	0,086	0,013	0,093	0,073
Česká pojišťovna	0,010	0,125	0,003	0,093	0,091
ČSOB	0,085	0,087	0,032	0,156	0,055
Generali	0,034	0,116	0,021	0,093	0,055
Kooperativa	0,051	0,114	0,032	0,156	0,055
Wüstenrot	0,017	0,119	0,011	0,109	0,073

Zdroj: vlastní práce

Opět je nutné v dalším kroku určit ideální a bazální varianty u každého kritéria, které jsou vyčísleny v tabulce 17.

Tabulka 17 Ideální a bazální varianta pro každé kritérium

	K1	K2	K3	K4	K5
Hj (ideální)	0,085	0,125	0,042	0,156	0,110
Dj (bazální)	0,010	0,000	0,003	0,093	0,055

Zdroj: vlastní práce

V dalším kroku je nutné vypočítat relativní ukazatele vzdáleností od bazální varianty podle vzorce č. 14 definovaného v teoretické části. Výsledky a následné seřazení dle výhodnosti jsou vyobrazeny v následující tabulce 18.

Jak lze vidět v tabulce 18 rozdíly v relativním ukazateli nejsou v tomto případě tolik výrazné. Nejmenší vzdálenost od ideální varianty má Kooperativa. Naopak největší vzdálenost od ideální varianty má Allianz, ale má také velkou vzdálenost od varianty bazální. Tato hodnota je především daná nulovou hodnotou kritéria 2 v tab. 16, které má poměrně značnou váhu, což nezachrání vysoké hodnoty v ostatních kritériích. Opět se jako druhá nejlepší pojišťovna jeví ČSOB Pojišťovna, kdy její vzdálenost od ideální varianty je druhá nejnižší. Nízké hodnoty má u kritéria 3, tedy limitu na majetku a kritéria 5 počtu zvířat. Ostatní kritéria dosahují v porovnání s ostatními vysokých hodnot. Třetí

nejbližší variantou k ideální je Wüstenrot. Ta zaostává za všemi pojišťovnami, kromě České pojišťovny, co se týče kritérií 1 a 3, tedy limitech na zdraví i majetku. Limit v obou případech činí pouze 5 mil. Kč. Avšak co se týká ceny, tedy kritéria 2, má zde druhou nejvyšší hodnotu po České pojišťovně.

Tabulka 18 Výpočet vzdálenosti a konečné pořadí v metodě TOPIS

Pojišťovna	Vzdálenost od		Relativní ukazatel	Pořadí
	Ideální varianty	bazální varianty		
Allianz	0,126	0,109	0,463	7
ČPP	0,098	0,094	0,489	6
Česká pojišťovna	0,107	0,130	0,549	4
ČSOB	0,068	0,134	0,664	2
Generali	0,100	0,120	0,545	5
Kooperativa	0,067	0,139	0,677	1
Wüstenrot	0,096	0,122	0,560	3

Zdroj: vlastní práce

5.1.3 Souhrn příkladu 1 a doporučení

Z uvedených dvou výzkumu vyplývá, že není jednoduché doporučit jednu nevhodnější variantu. Zatímco v případě, kdy jsem použil metodu váženého součtu, vyšla jako optimální varianta pojišťovna Allianz, v případě použití metody TOPIS byla od ideální varianty vzdálena nejvíce. Je jisté, že tento výsledek nejvíce ovlivňuje kritérium 2, tedy cena, která je u této varianty nejvyšší.

ČSOB Pojišťovna a její pojištění se jeví, v obou případech použitých metod, jako vysoko pravděpodobné pro splnění očekávání pana Nováka. Při metodě váženého součtu měla druhý nejvyšší užitek. U metody TOPIS byl její relativní ukazatel taktéž druhý nejvyšší a vzdálenost od ideální varianty byla druhá nejmenší.

Třetí vhodnou variantou by mohlo být pojištění odpovědnosti, které nabízí Kooperativa. Ta metodou váženého součtu měla třetí nejvyšší užitek, ale metodou TOPIS získala nejlepší relativního ukazatele a byla nejméně vzdálená od ideální varianty.

Lze tedy říci, že jako optimální řešení pro Pana Nováka je ČSOB Pojišťovna či Kooperativa. ČSOB Pojišťovna je o 3 tisíce dražší, ale za to nabízí vyšší limity. V dalších třech kritériích jsou pojišťovny vyrovnané. Z poznatků, které jsem studoval pro vypracování analýzy, bych osobně klientovi doporučil, pojišťovnu Kooperativa a to z důvodu, že ČSOB Pojišťovna má velké množství záludností v pojistných podmínkách. Například čtyřměsíční čekací dobu, kterou žádná jiná pojišťovna nemá a sublimit na elektroniku, kdy tento sublimit činí pouze 3 tisíce Kč. Proto je důležité si vždy pročíst pojistné podmínky a zahrnout je do kritérií, což pan Novák neudělal.

5.2 Příklad 2: Podnikatelská odpovědnost

Pan Novák, kromě toho, že má početnou rodinu, podniká v gastronomii a ubytovacích službách. Jeho penzion má kapacitu 40 lůžek a hosté se v něm mohou stravovat. Pan Novák má 8 zaměstnanců. Pan Novák by chtěl pojistit odpovědnost, na případnou škodu, kdyby některého ze svých hostů poškodil. V tomto případě si určil pouze tři kritéria, nejvyšší limit plnění, nejnižší cenu a rozsah pojištění.

Nabídka pojišťoven

Do následujícího srovnání pojištění podnikatelské odpovědnosti byly začleněny pouze tři pojišťovny, které poskytly informace o svých produktech. Česká podnikatelská pojišťovna (ČPP) nabízí pojištění odpovědnosti samostatně. ČSOB Pojišťovna také nabízí pojištění samostatně. Wüstenrot pojišťovna ho nabízí ve dvou variantách ProByznys a ProByznys Mini. Pro náš příklad byla vybrána druhá varianta ProByznys Mini. Wüstenrot pojišťovna pojištění odpovědnosti nenabízí samostatně, ale pouze jako doplněk k pojištění movitých či nemovitých věcí. Na tuto skutečnost opět nebudu brát ohled. Všechny nabídky jsou se spoluúčastí ve výši 1 000 Kč.

Kritéria nabídek

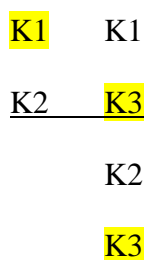
- K1 - cena
- K2 - limit plnění
- K3 - rozsah pojištění – rozsah pojištění seřadíme od jedné do tří. Tři je nejkvalitnější, jedna je nejméně kvalitní s ohledem na pojistné podmínky všech tří pojišťoven.

Do rozsahu pojištění bylo zejména zařazeno pojištění odpovědnosti z držby nemovitosti, které má ČPP ve výlukách. Dále má ČSOB Pojišťovna mnohem více výluk než Wüstenrot pojišťovna a proto je v kritériu rozsahu pojištění nejkvalitnější.

5.2.1 Stanovení vah

V tomto případě jsou stanoveny váhy pouze za pomoci Fullerova trojúhelníku. Opět tedy je zvýrazněný jeden důležitější prvek.

Schéma 3 Fullerův trojúhelník

Zdroj: vlastní práce

Stejně jako u předešlého příkladu, pokud se hodnotitel chce vyhnout nulovým vahám, je nutno počet zvýrazněných čísel zvýšit o jedničku a musí se zvýšit i hodnota jmenovatele ve vzorci, proto bylo schéma přepsáno do tabulky 19 a byl vykonán výše popsáný postup.

Tabulka 19 Stanovení vah za použití Fullerova trojúhelníku

Kritérium	Název kritéria	Počet zvýraznění	Zvýšené o 1	Váha
K1	Cena	1	2	0,4
K2	Limit	0	1	0,2
K3	Rozsah pojištění	2	3	0,6
	Celkem	3	5	1

Zdroj: vlastní práce

5.2.2 Metoda pořadí

Jak již bylo řečeno v teoretické části, u metody pořadí postačí pouze ordinální informace o hodnocení jednotlivých variant podle jednotlivých kritérií, tedy takové informace, které můžeme uspořádat dle důležitosti. V tomto případě se jedná o cenu, limit a rozsah pojištění. Pro metodu pořadí se tedy bude vycházet z následující tabulky.

Tabulka 20 Nabídka pojišťoven pro pojištění odpovědnosti podnikatele

Pojistné v Kč	Limit	Rozsah pojištění
19 200	10 mil	1
7 970	5 mil.	2
2 740	5 mil.	3

Zdroj: vlastní práce

Všechny kritéria jsou maximalizační, proto se nemusí nic převádět. Za pomoci vah Fullerova trojúhelníka (0,4; 0,2; 0,6) je následně vypočten skalární součin, který určí vážené pořadí nabídek, toto zobrazuje tabulka 21.

Tabulka 21 Výsledné pořadí

Pojišťovna	K1	K2	K3	Skalární součin	Pořadí
ČPP	3	1	3	3,2	3
ČSOB	2	2,5	2	2,5	2
Wüstenrot	1	2,5	1	1,5	1

Zdroj: vlastní práce

Nejlepší varianta má vždy nejnižší skalární součin. Z tabulky tedy vyplývá, že nejmenší skalární součin má pojišťovna Wüstenrot a proto ji řadím na první příčku. Druhá se umístila ČSOB Pojišťovna a třetí Česká podnikatelská pojišťovna. Je zajímavé, že z těchto tří pojišťoven je Wüstenrot pojišťovna nejlevnější a má nejkvalitnější, podmínky pro případ pana Nováka.

5.2.3 Souhrn příkladu 2 a doporučení

V druhém případě, kde pan Novák podniká v gastronomii a ubytovacích službách, jsem se dostal k nabídkám pouze tří pojišťoven. Za pomoci Fullerova trojúhelníku a metody pořadí se na prvním místě umístila Wüstenrot pojišťovna. Ta je z těchto třech variant nejlevnější a limit plnění má 5 mil. Kč a po prostudování pojistných podmínek jsem došel k závěru, že se jedná o jedno z nejkvalitnějších odpovědnostních pojištění pro podnikatele. Tedy, že jejich pojistné podmínky nejsou příliš komplikované.

Druhé místo dle této použité metody obsadila ČSOB Pojišťovna, která za vyšší cenu nabízí stejný limit jako předešlá pojišťovna, ale jejich pojistné podmínky obsahují více výluk.

Poslední třetí příčka přísluší ČPP, která sice nabízí nejvyšší limit pojistného plnění, avšak za vysokou cenu. Přičemž jejich pojistné podmínky jsou pro případ pana Nováka nejslabší.

6 Závěr

Při zpracování této bakalářské práce jsem se osobně přesvědčil, jak je zálučné vyznat se v pojistných produktech a jejich pojistných podmínkách jednotlivých pojišťoven. Z tohoto důvodu bych všem zájemcům o jakékoliv pojištění doporučil najít si poradce, který má porovnání všech pojišťoven a pomůže klientovi vybrat ideální řešení. Je třeba si dát pozor na to, že nejlevnější není vždy to nejkvalitnější. Každý kvalitní zprostředkovatel pojištění by měl vždy řádně vyslechnout klientova požadavky a na jejich základu vystavit klientovi několik nabídek pro usnadnění výběru jakéhokoliv pojištění. Klient by si měl vždy pročíst pojistné podmínky produktu, o který má zájem a poté se rozhodovat, jaká pojišťovna mu nabízí neoptimálnější podmínky.

Cílem této práce bylo vyhodnocení nejvhodnější varianty pojištění odpovědnosti za použití kvantitativních metod. Kdy tyto metody byly aplikovány na mnohočetnou rodinu pana Nováka specifikovanou v kapitole 5.1. Jak již bylo řečeno v úvodu, pan Novák byl vybrán z důvodu, že jeho požadavky na toto pojištění zastupují většinu atributů, které jsou pojišťovny schopné pojistit. Kromě velké rodiny měl i další požadavky na toto pojištění, například vlastnil psa i kočku, ale také zbraň, a ve volném čase rád plachtil či jezdil na koni. Po určení kritérií a vah k těmto kritériím, bylo přikročeno k stanovení pořadí vhodné varianty pojištění. Pro toto stanovení byla mnou vybrána metoda váženého součtu a metoda TOPIS. Výsledky těchto dvou metod byly odlišné, a nebylo snadné určit nejvýhodnější nabídku. Proto byly vybrány hned tři, které se v obou metodách umístili na předních příčkách. Jedná se o nabídky pojištění odpovědnosti nabízené pojišťovnou Allianz, ČSOB Pojišťovnou a Kooperativou.

Dílčí cíl této bakalářské práce bylo vybrat nejvhodnější pojištění opět pro pana Nováka, avšak k jeho podnikatelské činnosti. Opět bylo nutné stanovit kritéria a váhy, po jejich určení bylo přistoupeno k výpočtu vhodného pořadí variant. V tomto případě jsem použil pouze jednu metodu, a to metodu pořadí. Touto metodou vyšla jako nejvýhodnější varianta pojištění pojišťovny Wüstenrot. A to jednak z důvodu poměru ceny k limitu zabezpečení, tak i pro přehlednost a transparentnost jejich pojistných podmínek.

Teoretická část, bakalářské práce, byla hlavně věnována vysvětlení základních pojmů v pojišťovnictví. Také jsem uvedl některé momenty vývoje od starého Egypta až do

19. století. Ukázal jsem několik způsobů členění pojištění. Vysvětlil jsem také jaké druhy a typy pojišťoven a zprostředkovatelů existují. Určil jsem definici obecné odpovědnosti a dále jsem se věnoval pojištění odpovědnosti, což je hlavní cíl práce. Vysvětlil jsem také, jaké druhy pojištění odpovědnosti existují pro občany i podnikatele a dále jaké jsou povinné ze zákona a jaké dobrovolné pro klid klientů pojišťoven.

V teoretické části jsem také představil vícekritériální rozhodování. Ukázal jsem metody stanovení vah, konkrétně metodu pořadí, metodu Fullerova trojúhelníku Saatyho metodu a bodovací metodu. Dále jsem vysvětlil metody stanovení pořadí. Představil jsem metodu pořadí, metodu váženého součtu a metodu TOPSIS.

7 SUMMARY AND KEY WORDS

The aim of this thesis is to compare the public and businesses liability insurance on the Czech market.

The theoretical part deals with the history of insurance, basic concepts of insurance, breakdown insurance division and types of liability insurance for citizens and businesses. Further introduces the problems of multi-criteria decision making. It describes methods for determining weights and methods to determine the order of variants.

The practical part contains two examples. The first example deals with insurance in everyday life. The second example is the business liability insurance. With the help of multicriteria decision making we present an example of final ranking of insurance companies.

Key words

Liability insurance, insurance market, insurance intermediary, multiple criteria decision - making,

8 Seznam použitých zdrojů

- [1] CIPRA, Tomáš. *Pojistná matematika: teorie a praxe*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 1999, 398 s. ISBN 80-861-1917-3.
- [2] DAŇHEL, Jaroslav. *Kapitoly z pojistné teorie*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2002, 139 s. ISBN 80-245-0306-9.
- [3] DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Pojišťovnictví a pojištění*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2000, 118 s. ISBN 80-245-0023-X.
- [4] FRIEBELOVÁ, Jana a Jana KLICNAROVÁ. *Rozhodovací modely pro ekonomy*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2007, 135 s. ISBN 978-807-3940-355.
- [5] JABLONSKÝ, Josef. *Operační výzkum: kvantitativní metody pro ekonomické rozhodování*. 3. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, 323 s. ISBN 978-80-8694644-3.
- [6] ŠUBRT, Tomáš. *Ekonomicko-matematické metody*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-345-2.
- [7] TZENG, G a Jih-Jeng HUANG. *Multiple attribute decision making: methods and applications*. Boca Raton, FL: CRC Press, 2011. ISBN 978-143-9861-578.

Zákony

- [8] Zákon č. 262/2006 Sb. zákoník práce. [online].[cit. 2015-04-09]. Dostupné z <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zakonik-prace/>.
- [9] Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník. Dostupné z <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik>.

Elektronické zdroje:

- [10] BOKŠOVÁ, Jiřina. Solventnost I a II v pojišťovnictví. In Český finanční a účetní časopis, 2006, roč. 1, č. 3, s.127-132. Dostupné z: www.vse.cz/polek/download.php?jnl=cfuc&pdf=184.pdf.

- [10] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. Dostupné z <http://www.cnb.cz/cs/index.html>.
- [11] DANĚK, Roman. Historie pojišťovnictví v České Republice. Dostupné z...
<http://www.epojisteni.info/ostatni/historie-pojistovnictvi/>
- [12] Finanční vzdělávání. [cit. 2015-04-03]. Dostupné z
<http://www.financnivzdelavani.cz/>.
- [13] GLATZOWA&Co. NewsLetter Legal News advokátní kanceláře Glatzowa&Co, prosinec 2013. dostupné z: <http://www.glatzova.com/files/download/glatzova-newsletter-legal-news-nahradaskody-dle-noveho-obcanskeho-zakoniku.pdf>.
- [14] JINDRA, Vojtěch, Pojišťovnictví, prezentace. Dostupné z
<http://slideplayer.cz/slide/2589364>.
- [15] KOOOPERATIVA POJIŠŤOVNA. 2015 [cit. 2015-04-03]. Dostupné z
<http://www.koop.cz/>.
- [16] NOVÁKOVÁ, Marcela, Historie pojišťovnictví, bakalářská práce. Dostupné z
http://theses.cz/id/pjh4qn/downloadPraceContent_adipIdno_9841 [13] Zákon č. 89/2012 Sb, občanský zákoník. [online].[cit. 2015-04-09].
- [17] OLIVKOVÁ, Ivana Aplikace metod vícekritériálního rozhodování při hodnocení kvality veřejné dopravy. Dostupné z
http://perverscontacts.upce.cz/23_2011/Olivkova.pdf/.
- [18] RESORT FINANCE 2014 [cit. 2015-04-03]. Dostupné z
<http://www.resfinance.cz/>.
- [19] ŠLÉGL, Martin, 2008, Povinné ručení a jeho modifikace u tří komerčních pojišťoven, bakalářská práce. Dostupné z http://is.muni.cz/th/100302/esf_b/.
- [20] VÁVROVÁ, Eva. 2012 Regulatorní opatření Solvency II v kontextu současné finanční krize. <http://www.opf.slu.cz/aak/2012/04/Vavrova.pdf>
- [21] VRÁNOVÁ, Eliška Využití kvantitativních metod pro hodnocení pojištění domácností a nemovitostí, bakalářská práce. Dostupné z
http://theses.cz/id/pjkkgl/BP_Vrnov.pdf

Ostatní zdroje

- [22] POJIŠŤOVNA MAXIMA. Interní materiály pojišťovny Maxima z roku 2014

9 Seznam obrázků, schémat a tabulek

Seznam obrázků

Obrázek 1: Podíl pojišťoven na celkovém předepsaném pojistném	11
Schéma 1: Fullerův trojúhelník	27
Schéma 2: Fullerův trojúhelník pro volbu pojištění	38
Schéma 3 Fullerův trojúhelník	47

Seznam tabulek

Tabulka 1: Komparace regulace Solvency I a Solvency II	16
Tabulka 2: Bodové hodnocení kritérií	28
Tabulka 3 Nabídka pojišťoven pro poj. odpovědnosti v běžném životě	35
Tabulka 4 Seznam osob, které splňují pojistné podmínky	36
Tabulka č. 5 Seznam zvířat a věcí, které splňují pojistné podmínky	36
Tabulka 6 Stanovení vah kritérií pojištění odpovědnosti metodou pořadí	37
Tabulka 7 Výpočet vah u metody párového srovnání	39
Tabulka 8 Výpočet vah metodou bodové stupnice	39
Tabulka 9 Saatyho matice	40
Tabulka 10 Přehled vah u použitých metod	40
Tabulka 11 Nabídka pojišťoven splňující aspirační úroveň	41
Tabulka 12 Určení ideální a bazální varianty u každého kritéria	41
Tabulka 13 Normalizovaná kriteriální matice	42
Tabulka 14 Celkový užitek a výsledné pořadí	42
Tabulka 15 Normalizovaná kriteriální matice	43
Tabulka 16 Vážená kriteriální matice	44
Tabulka 17 Ideální a bazální varianta pro každé kritérium	44

Tabulka 18 Výpočet vzdálenosti a konečné pořadí v metodě TOPSIS	45
Tabulka 19 Stanovení vah za použití Fullerova trojúhelníku	48
Tabulka 20 Nabídka pojišťoven pro pojištění odpovědnosti podnikatele	48
Tabulka 21 Výsledné pořadí	49